

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

udgivet af Robert Watt.

Figaro : Vers og Prosa

Kjøbenhavn : Wilhelm Trydes Forlag, 1869

152 s.

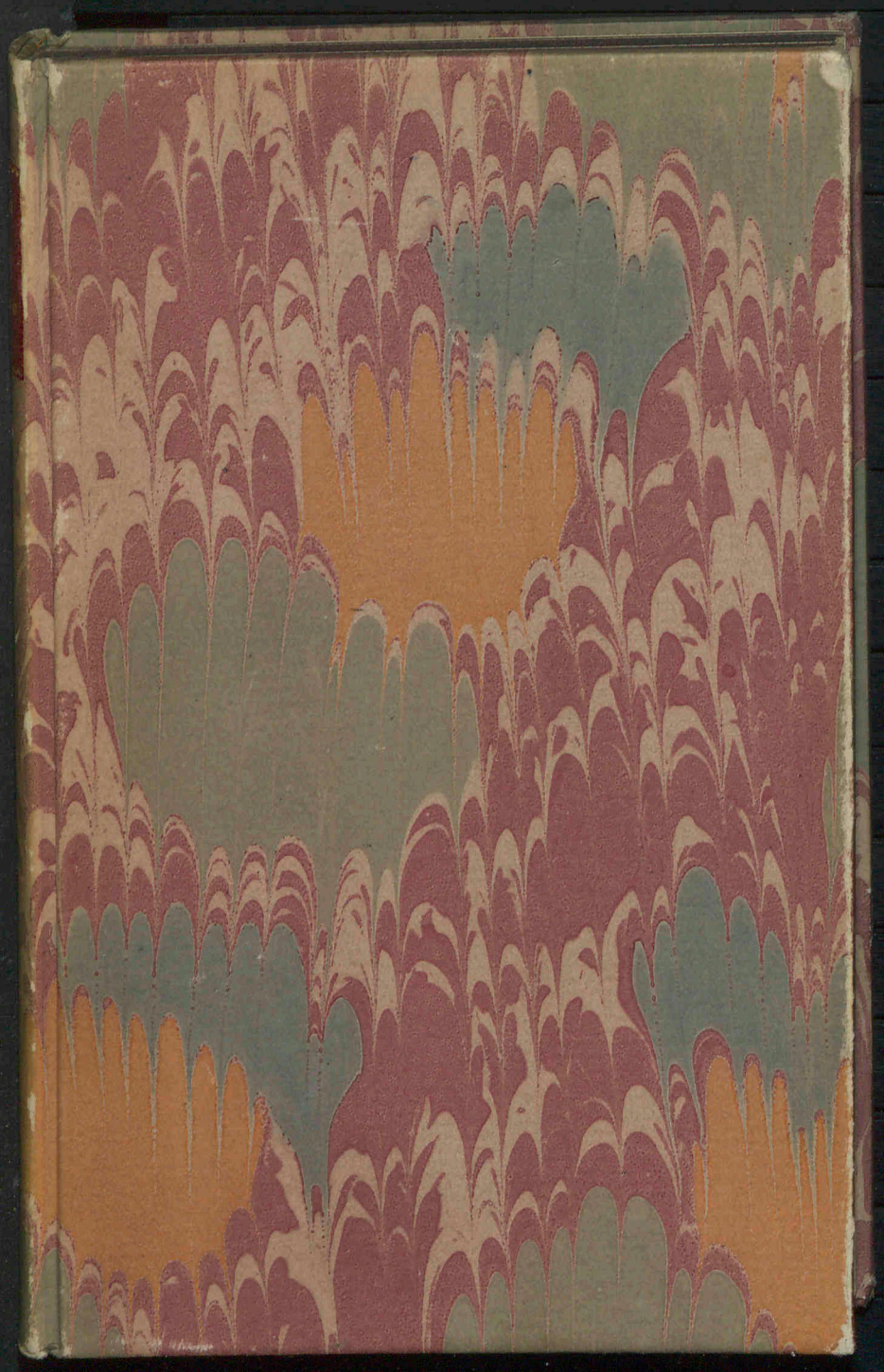
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

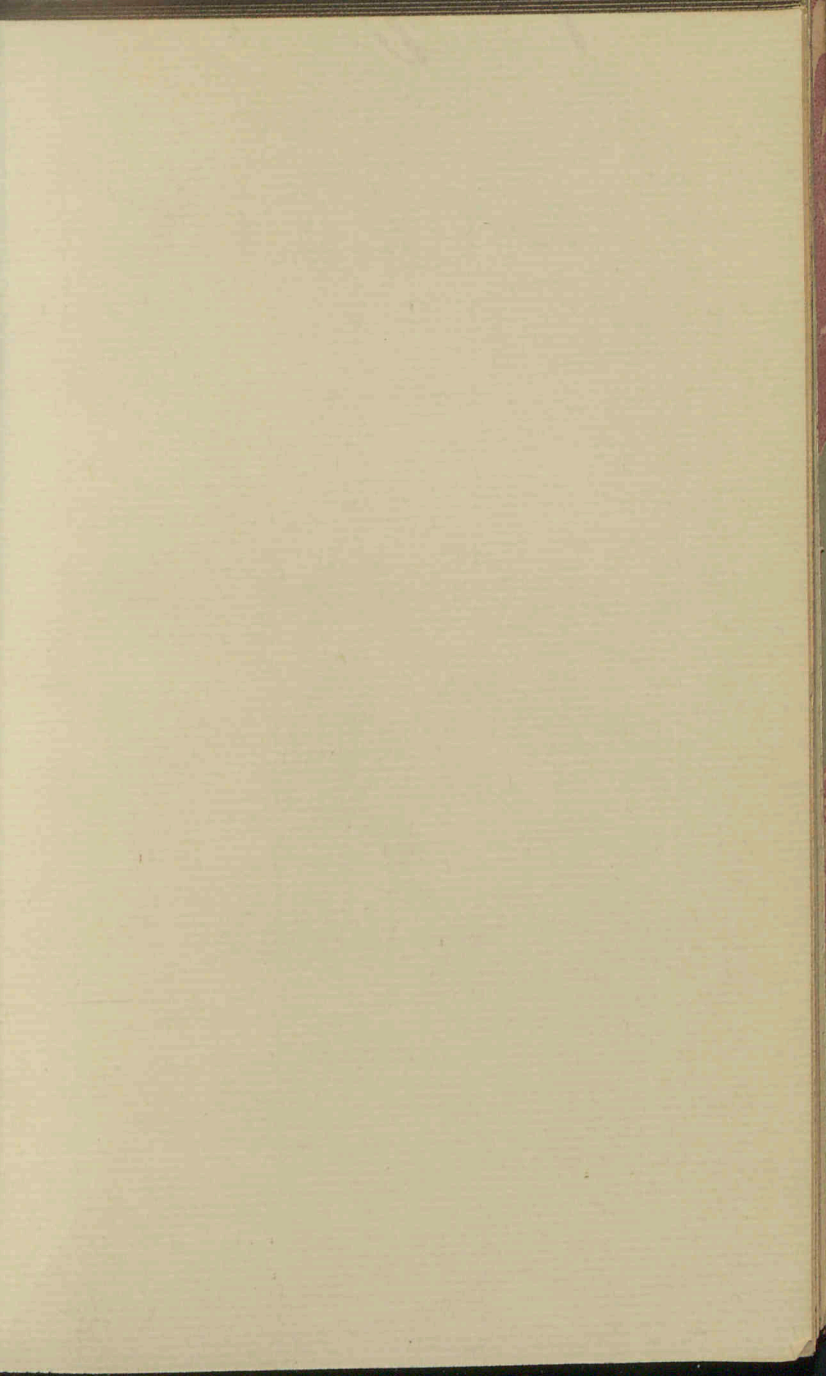
Danske Afdelings Dedikationssam-
ling

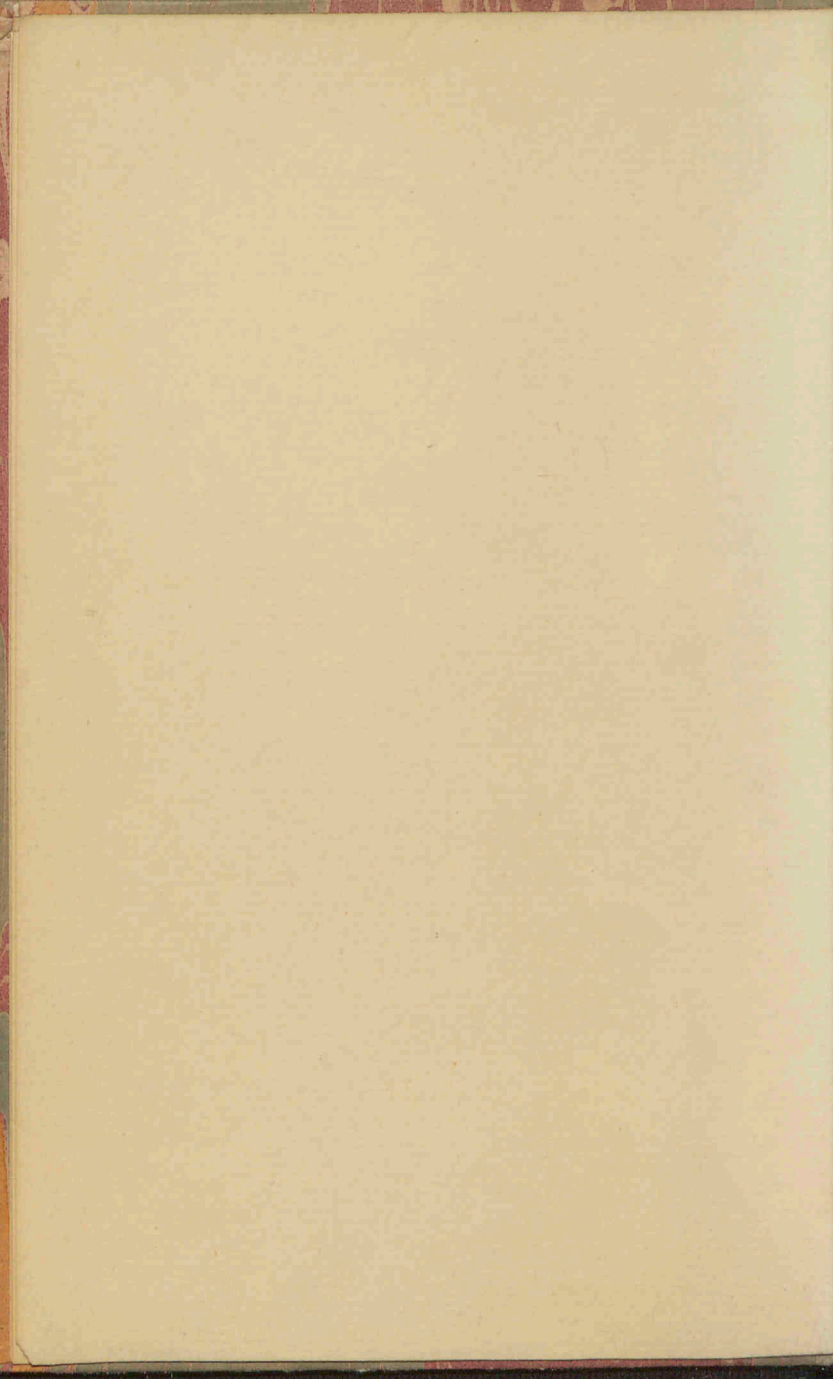
8° 317

Det Kgl. Bibliotek

130025445806

S i g a r o.

Vers og Prosa

udgivet af

Robert Watt.

Kjøbenhavn.

Bilhelm Erydes Forlag.

3. Gøbens Bogtrykkeri.

1869.

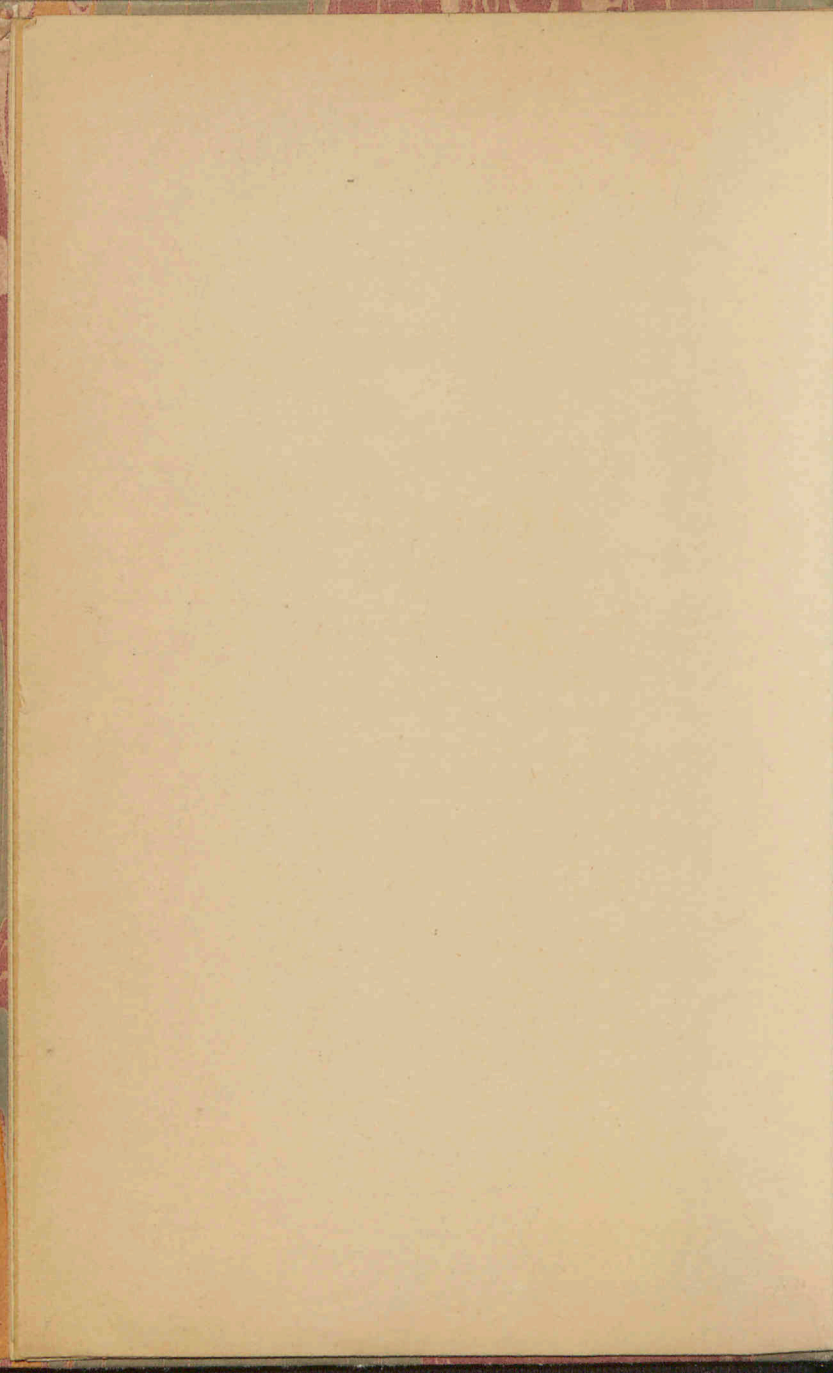

Til Ludo. Bødtiker.

Med Tak og venlig Hilsen

fra

Robert W. Salt

figaro.

Vers og Prosa.

S i g a r o.

Vers og Prosa

udgivet af

Robert Watt.

Kjøbenhavn.

Wilhelm Erjedes Forlag.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1869.

Table

1. Introduction 1

2. The first part of the book 2

3. The second part of the book 3

4. The third part of the book 4

5. The fourth part of the book 5

6. The fifth part of the book 6

7. The sixth part of the book 7

8. The seventh part of the book 8

9. The eighth part of the book 9

10. The ninth part of the book 10

11. The tenth part of the book 11

12. The eleventh part of the book 12

13. The twelfth part of the book 13

14. The thirteenth part of the book 14

15. The fourteenth part of the book 15

16. The fifteenth part of the book 16

17. The sixteenth part of the book 17

18. The seventeenth part of the book 18

19. The eighteenth part of the book 19

20. The nineteenth part of the book 20

21. The twentieth part of the book 21

22. The twenty-first part of the book 22

23. The twenty-second part of the book 23

24. The twenty-third part of the book 24

25. The twenty-fourth part of the book 25

26. The twenty-fifth part of the book 26

27. The twenty-sixth part of the book 27

28. The twenty-seventh part of the book 28

29. The twenty-eighth part of the book 29

30. The twenty-ninth part of the book 30

31. The thirtieth part of the book 31

32. The thirty-first part of the book 32

33. The thirty-second part of the book 33

34. The thirty-third part of the book 34

35. The thirty-fourth part of the book 35

36. The thirty-fifth part of the book 36

37. The thirty-sixth part of the book 37

38. The thirty-seventh part of the book 38

39. The thirty-eighth part of the book 39

40. The thirty-ninth part of the book 40

41. The fortieth part of the book 41

42. The forty-first part of the book 42

43. The forty-second part of the book 43

44. The forty-third part of the book 44

45. The forty-fourth part of the book 45

46. The forty-fifth part of the book 46

47. The forty-sixth part of the book 47

48. The forty-seventh part of the book 48

49. The forty-eighth part of the book 49

50. The forty-ninth part of the book 50

51. The fiftieth part of the book 51

Prolog.

Et Thema uden Variationer.

Et glædeligt Nytaar! Slet og ret
Skal Dnftet saaledes lyde;
Thi Variationer er det ej let
Over dette Thema at byde.
Paa Kryds og paa Tvers,
I Alvor og Skjerts,
Snart meget dybsindigt og snart for Commers
Er Themaet varieret
Saa ofte, at det er umuligt, paa Vers
Eller Prosa at faae componeret
En ny og selvstændig Variation,
Bed hvilken ikke den flette Portion
Af Variationernes Region
Til Unytte bliver suppleret.

Et sørgeligt Factum! Thi sikkert vi troer
 Om Nutidens livsglade Slægt, at
 Den særilig under det gamle Ord:
 Variatio delectat!

Hvoraf jo følger, at den Person,
 Der ikke i vore Dage
 Kan byde en Smule Variation,
 Har Udsigt til ej at behage.

En sørgelig Skjæbne for den, hvis Kunst
 Netop vil bejle til Publicums Gunst
 Og nødig vil bejle omsonst.
 En sørgelig Skjæbne for den, hvis Hverv
 Det netop skal være at bringe
 Som Bidrag til Folks Underholdning en Skjærv,
 Om end den er nok saa ringe.
 En sørgelig Skjæbne for den, der ej
 Har andet Formaal for Dje
 End den af Horats betegnede Vej:
 At gavne og at fornøje.

Dg dog — en Smule Dialektik
 Vil hjælpe os ud af Vaanden
 Dg tydeligt vise Enhver paa en Prist,
 At Trosten er lige ved Haanden.

Thi det er jo baade vist og sandt,
At naar man til Variation er vant
Dg kjender kun den alene,
Saa bliver jo ingen Variation
I Variationen just Variation —
Det er tydeligt, skulde vi mene.

For Variationens Skyld vi complet
Lade Variationerne falde
Dg byde Dem Themaet flet og ret: —
Glædeligt Nytaar for Alle!

I Vetturinens Vogn.

Forispil til en paataent Romerfest her hjemme.*)

Af

H. C. Andersen.

Personerne.

Phantafus, Vetturin.

Fru Svendsen fra Kjøbenhavn.

Therese, hendes Datter.

Frederik, ung Maler, hendes Fætter.

En Italienerinde.

En Engländer.

Barten i La Storta.

En Soldbetjent.

En Gensdarm.

Tiggere.

*) I flere Kredse af Landsmænd, der have gjæstet Rom, havde det oftere været paa Tale, ved en større festlig Sammenkomst at fornye de sælles Minder fra Op- holdet i Rom. Til denne paataente Fest blev dette Forispil skrevet.

(Scenen er skjult ved et Forhæng; efter en Fanfare i Orkestret træder Phantafus frem.)

Phantafus.

Forund mig Ordet paa dette Sted.

Jeg er Phantafus! jeg maa være med.

Jeg træder frem foran Scenens Gardin,

Og kommer klædt som Betturin.

Hvorfor saaledes? spørger vel Noget.

Jeg skulde indlede, give Prologen,

See til at sætte vor Fæst i Trit;

Lidt svært er altid det første Skridt,

Men det maa gøres! — Ideen kom!

Jeg er Betturin og paa Rejsen til Rom

Med fem Passagerer; — der løj min Mund!

Se er der, Fruen har med sin Hund.

Se ind i Vognen! — ja, som I vil!

Min Plads er paa Bukken; jeg kjører nu til.

Maaskee da vækkes de gamle Minder.

I al Fald, undskyld at jeg forsvinder!

Træder til Side; man seer det Indre af Betturiniens Vogn. Fru Svendsen, Datteren, Fætereren sidde paa samme Sæde og lige for dem Italienerinden og Englænderen; de sidde tæt paa hinanden og have mellem sig, hængende ned, Vognnættet med Parapluier, Væsker og Rejsesager.

Engländeren.

God dam! the way is long and horrible!
I want to sleep; but that is impossible. (Santur
paa Ruden ud til Coupéen.) Vetturino! quante mig-
lie ancora per la Storta?

Vetturinen.

Sei, Eccellenza!

Engländeren.

Sei! per Bacco! (raaber) La strada sicura,
eh? non ce sono briganti?

Italienerinden.

No! no! non ce sono briganti! e sono posti
di gendarmi per tutta la strada.

Fru Svendsen.

Briganti! Det er jo Røvere! ja det mang-
iede fun! gid jeg var hjemme paa Nørrebro!

Engländeren.

I love Italy, in my mind, not in the rea-
lity. That is fatigant de travel! I will sleep!
but do you . . . you understand? voulez vous
frapper moi, à tous les belles vues! — I will
sleep! je dors!

Fru Svendsen.

Hvor han mænger Sprogene! men jeg kan

nok forstaae ham. Sa, han er lykkelig at han kan sove i denne Bagerovn! altid sove.

Frederik.

3 Morgen ere vi i Rom!

Therese.

Jeg kan endnu ikke ret tænke mig det! men jeg er saa glad! Alt er saa dejligt! og saadant et Maanestkin som her har jeg aldrig seet!

Fru Svendsen.

Hvor kan Du tale saaledes! vort Maanestkin hjemme er lige saa smukt. Kan Du huske Maanestkinnet i Balby, da vi laae der! det gif man da frit om i og sad ikke i Botte som her! Og det skal være en Fornøjelse! det er at rejse i Italien! jeg kommer her aldrig mere, om jeg lever! fikken Vej! gid jeg fjørte til Balby, saa var jeg snart hjemme paa Nørrebro!

Therese.

Men søde Moder, tænk paa alt det Nye og Dejlige, vi have seet!

Frederik.

Gidt Besvær hører til Rejselivet! Desbedre smager Maden.

Fru Svendsen.

Maden! ja Tak skal De have for Maden.

Det er en rar Mad! Suppeband med Macca-
roni! stegte Hundestejler og Hanekam. Alt med
Olie. Jeg hader Olie.

Frederik.

3 Kom bliver det bedre, og i Morgen ere vi
i Rom!

Fru Svendsen.

Ja, om vi ikke blive myrdede, før vi komme
der! alene Kjørsefen kan tage Livet af En. Ste-
gende Sol, Fluor, der stikke værre end vore Myg
hjemme, Støv og Tiggerpak! og her sidde vi som
Sild i en Tonde, vi sex Guds Skabninger! ja, Du
seer nu paa mig, som om jeg sagde Noget til at
lee af, men jeg siger aldrig Noget til at lee af,
siger aldrig noget Morsomt og vil ikke sige det;
men Delle er ogsaa en Guds Skabning lige som
vi Andre, enten Du saa leer eller ej! Delle lider
ogsaa af Hede, Kede og Kjede, lige som jeg! —
Nu snorker Engländeren! den Musik skal vi ogsaa
have! hvor det Menneske kan sove! det er en
Befiguelse for ham. Gid at jeg kunde og Delle
kunde!

Therese.

Held dit Hoved til Puden! luk Djnene! for-
søg! og saa er Du, naar Du vaagner, i La Storta.

Frederik.

Og i Morgen i Rom!

Stalienerinden.

Roma, la città del mondo! vi piace Roma?

Frederik.

Amo Roma! sono stato là due anni. Sono stato in Olevano ed in Albano. Amo l'Italia! e vengo qui per la seconda volta!

Stalienerinden.

E vostra famiglia? le due Signorine?

Frederik.

Vengono per la prima volta!

Therese (niffer).

Si! si!

Stalienerinden.

Parlate italiano?

Therese.

No, no!

Fru Svendsen.

Du synger Italienssk! siig hende det. Du synger af Berdis: Treviale! — (Man hører et Hyrdehorn langt borte.) Uh, hvad er det for en Lyd? der tudes Rover-Signal!

Frederik.

Det er en Hyrde, der blæser paa sit Horn

oppe paa Bjerget. Han har tændt et Baal, det skinner som en stor rød Stjerne fra Bjergsiden. Og se hvor dejligt Vinlovet hænger her ved Vejen i Maanestien, som var det Blomster-Guirlander til Ære for os. Se Ildfluerne, som lysende Gnister flyve de om!

Therese.

Saa, det er Skjønhedens Land, Mindernes Land! hvilken Rigdom for Tanken, naar vi igjen ere i Danmark! saa kan jeg synge:

„Sag saae det Land, hvis Luft har himmelsk Lyst,
Hvor under Pinien Skjønheds Børn os møde!

Frederik.

Hvor Ilden sprudler frem af Bjergets Bryst,
Og Oldtids Bjer opstaae fra de Døde!“

Fru Svendsen.

Bare vi ikke gaae til de Døde! jeg vil først være rigtig lykkelig, naar vi ere hjemme igjen og tale om, hvad man har overstaaet! Tal dæmpet, Børn, Delle sover; gid jeg kunde det!

Therese.

Vi tie ganske stille!

Betturinen (smælber med sin Pibst udenfor og synger:)

»Ti voglio bene.«

(imens figer:)

Frederik.

Hvor smukt!

Therese.

Eys!

Frederik.

Jeg troer han synger dem Alle i Sovn; der
er Trolddom i Sangen.

Therese.

En sød Melodi!

Frederik.

Huffer Du de danste Ord: den lille Fugl sad
taus paa Grenen, sang ikke fordi den var alene;

„Men var der to ved Keden

De kvidred' nok saa fro.

Rundt om dem var et Eden,

Fordi at de var to.“

Og nu ere vi ogsaa to!

Therese.

Vi ere sex med Delle, har Moder sagt!

Frederik.

De sove Allesammen; vi kunne tale! jeg har
saa Meget paa Hjertet.

Therese.

Tal ikke, Du vækker Moder!

Frederik.

I Morgen ere vi i Rom. Veed Du hvad der blev spaaet mig paa Afreisens sidste Dag? Seg skulde hjem til Danmark, til Alle I Kjære, men dog var jeg saa inderlig bedrøvet ved at forlade den vidunderlige minderige By, hvor man saa snart bliver som hjemme, hvor alt det Smaa forsvinder for det Store, ja Du vil forstaae det, naar Du har været der, selv kun saa Dage! jeg var bedrøvet! jeg var gaaet hen til fontane del Trevi for at drikke af det klare Væld; man siger, at den som før Afreisen drikker af dette, skal komme til Rom igjen; jeg troede ikke derpaa, men jeg drak af Vandet. En gammel Kone, som jeg der gav nogle Bajochi, kjendte vist Sagnet og spaaede mig, at jeg kom igjen om Aar og Dag, ja at jeg kom der med en dejlig Brud. Den halve Spaadom vil nu opfyldes, jeg kommer der, men den anden Halvdel, komme med min unge Brud — den kunde opfyldes —!

Therese.

Ganste vist; naar Du frier til Italienerinden der og hun siger Ja. Skal jeg vække hende?

Frederik.

Tal ikke saa! Ræk mig din Haand!

Therese.

Rør den ikke, ellers kniber jeg Delle, den gjør, og saa vaagne de Allesammen.

Frederik.

Det gjør Du ikke! Du har selv sagt: denne Aften er saa rig, saa smuk, saa velsignet. Lad den blive det endnu mer for os.

Therese.

Frier Du til mig?

Frederik.

Spøg ikke i et Øjeblik saa alvorligt som dette.

Therese.

Seg veed nok, at der er skeet danske Forlovelser i Peterskirken, men aldrig hørte jeg om Forlovelse i Betturinenes Vogn.

Frederik.

Saa lad vor være den første. Den staae som Indgang til de lykkelige Dage, der ville rulle op i Rom. Da kjører jeg derind med et Hurra, der skal høres til Nørrebro! Du smiler, trykker min Haand, Hurra! Hurra!

Fru Svendsen (sarer op).

Hvad er det! hvad er det!

Betturinen.

(smælber med Pidsken og aabner Døren med Raabet:)

La Storta!

Engländeren (strækker sig gabeude).

L'ultima Stazione?

Tiggere (trænge frem).

Eccellenza! miserabile!

Gensdarmen.

I passaporti!

Toldbetjenten.

La dogana! (strækker Haanden ud) uno seudo!

En lille Dreng (i store Lajer).

Datemi qualche cosa! (uden at see hvad han endnu erholder) poco! poco!

Fru Svendsen.

Siffet Styr! Det er i Italien! Det er Romerrejse!

Bærten (med Huen og Lampen i Haanden, dybt buffende).

Buona sera! favorisca!

Italienerinden.

Non ne dubitate, una buona locanda!

(De samme Udbrud gjentages, blandet med Engländerens God dam, og før at Varmen kan forøges, falder under denne Orkestret i med Turbillon-Galop af Banner, under hvilken Forhængen falder.)

Fiskeren.

En Fisker sad saa stille
 Og stirred over Baadens Rand,
 Og saae de Smaaafisk spille
 Dybt i det lyse Vand —
 Og blandt dem alle En især,
 Som funkled med sit gyldne Skjær.

Med List han greb sin Snore
 Og satte bedste Mading paa,
 Og vidste den at føre,
 Hvor Fisken monne gaae;
 Da bed de alle, en og hver,
 Kun ikke den med gyldent Skjær.

Med Madingen den friske
 Han rastløs sendte Krogen ned,
 Og alle de Smaaafiske
 Svam griske hen og bed:
 Let fanged han dem hver især,
 Kun ikke den med gyldent Skjær.

Dg Dagen gif saa fage,
 Alt lakked Solen dybt mod Vest,
 Dg ej der var tilbage
 Af Mading mindste Rest;
 Dg Mørket skumred mer og mer
 Dg slukked fast det guldne Skjær.

Da maatte han sig græmme,
 At Hjertets Haab blev lagt i Tvang,
 Dg altid lod en Stemme:
 „Forsøg endnu en Gang!“
 Dg se, med Et kom ganske nær,
 Ret som til Trods, det guldne Skjær.

Rast foer hans Haand i Møde
 Dg dukked ned fra Baadens Arm —
 Da greb to Hænder bløde
 I Volgen om hans Arm,
 Dg Svanen lig steg hurtig frem
 Havfruen fra sit Perlehjem.

Bemodig Glands var blandet
 I hendes Blik med kjærlig Lust,
 Dg Maanen flød i Vandet
 Som Sølv om hendes Bryst,
 Dg rigt var Haarets Guld at see
 Om Skulderen saa hvid som Sne:

„Hvi stirrer Du saa bange?“
 Hun smilte med sin Rosenmund:
 „Mit er det, som er Fange
 I denne søde Stund!
 Nys elsked Du mit gyldne Skjær,
 Ak! er jeg selv Dig mindre kjær?“

Hun saae ham stivt i Djet,
 Og hviskede saa omt hans Navn,
 Og svag, som Sivet bøjet,
 Han sank i hendes Favn. —
 Da lukked sig den tavse Strøm,
 Og Alt var som en fælsom Drøm. —

Ludv. Bødtcher.

En farlig Medarbejder.

Af

Robert Watt.

Feuilletonister blive ikke saa sjældent beskyldte for at svæve temmelig langt bort fra den nøgne og tørre Virkelighed, naar de skulle beskrive de nærmere Omstændigheder, under hvilke en eller anden Samtale eller Scene har fundet Sted. Naar Fortælleren begynder: „Da vi langt om længe havde arbejdet os igjennem alle de spiselige Overraskelser, som Vefour efter Sædvane havde beredt os, og den tredie Flaske Champagne frappé var kommen paa Bordet etc. etc. . . .“, hændes det ikke saa sjældent, at den aandrige Bohème har tilbragt den angivne Tid paa en eller anden lille forrøget Anejpe, medens han for første Gang i den Uge har smagt varm Mad; eller naar det hedder: „Min Ven, Hertugen, pustede Røgen af sin Savannefer fra sig og bemærkede“, saa har rimeligvis en Kammerat gjort den antydede Bemærkning paa det sædvanlige Brasserie, medens han for en Stund har taget den dampende Kridtpibe ud

af Munden. Vi vilde derfor forudstikke den Bemærkning, at det ikke er en tom Scenefættelse, naar vi begynde med at fortælle, at vi paa en bestemt Aften befandt os i en hyggelig Salon ikke ret langt fra Rond Point i Champs Elysées under den sidste store Verdensudstilling i Paris.

Middagen var til Ende, der havde kun været et mindre Selskab til Stede, og Røgen fra Cigarer og Cigaretter hvirvlede sig derfor frit op mod den klare blaa Luft, medens Musikken fra det nærliggende Bal Mabilie naaede op til Balconen, hvor vi sadde, og fyldte de enkelte Pauser, der kom i Samtalen. En af de til Stede værende Herrer havde i Anledning af, at han samme Dag havde gjenfundet en tidligere Bekjendt under meget ejendommelige Omstændigheder, netop gjort nogle Bemærkninger om det Overraskende ved slike Møder, og vi havde næsten Alle givet Et eller Andet til Bedste i den Retning, da en graahaaret Litterat, der er godt bekjendt i Paris, tog Ordet.

„Jeg troer dog neppe, at Røgen kan være bleven underligere berørt over et saadant Gjensyr end jeg“, henkastede han. „Og endnu i dette Øjeblik, medens jeg mindes den hele Scene, løber der mig lige som en kold Gysen ned af Ryggen“.

„Det er altfaa noget Rædselsfuldt!“ udbrød en af Damerne. „Na saa maa De endelig fortælle os det Hele“.

„Med Fornøjelse, dersom De troer, at det vil kunne interessere Dem; men husk paa, det er ingen rocambolistisk Roman, kun en lille Episode fra min første journalistiske Virksomhed.“

Dg han begyndte fort efter:

„Paa den Tid, jeg taler om — det var i Trediverne — havde jeg netop faaet Foden ind i Journalistikken og arbejdede meget flittig paa at gjøre mit Navn saa bekjendt som muligt. Jeg beboede den Gang en lille Lejlighed paa den venstre Seinebred, sad meget hjemme og saae hyppigst min gamle Portner, der sørgede for mine huslige Bekvemmeligheder.“

En Morgen bankede det paa min Dør, og strax derpaa modtog jeg Besøg af en ung Mand med en Kulle Papirer, der meget lignede Manuscripter under Armen. Den Fremmede saae ud til at kunne være mellem tredive og fyrgetyve Aar; hans temmelig store Hoved var om end ikke smukt, saa dog intelligent, og hans forte, lidt graasprængte Haar krollede sig over en høj Bånde; han var over

Middelhøjde og svært bygget; hans tykke Hals lige som hans mørke Teint robede Styrke og Sundhed. Hans noget tynde Læber syntes som skabte til at udsllynge sarcastiske Bemærkninger; men der var navnlig i hans Blik noget saa Gjendommeligt, at jeg ikke kunde lade være med strax lige som at holde Øje med ham. Han hilste ærbødigt, idet han næv-
nede mit Navn, og fremkom strax med „Anledningen til sit Besøg“, som han bemærkede, idet han rullede sine Papirer ud. Hans bestedne Hilsen og noget hvissende Tone stode i den forunderligste Modset-
ning til hans ildfulde og ustadige Blik, og uden at jeg i Grunden er i Stand til at kunne paapege noget Bestemt, der foranledigede mig dertil, lod jeg, som om jeg pludselig erindrede mig Et eller Andet, og trak i Klokkestrengen, idet jeg dog ikke et Øjeblik tabte ham af Synet. Min Portner kom snart efter og fik i Stilhed den Ordre at blive staaende uden-
for Døren, indtil den Fremmede var gaaet.

Han fremstillede sig selv som en ung Forfatter, der havde havt en Del Modgang i Verden, men som med et brændende Ønske om at gjøre Carriere for-
enede et net Talent — det sagde i det mindste hans Venner — og han bad mig nu om at gjenne-
see disse Manuscripter, for om muligt at vælge Et

eller Andet, som jeg vilde kunde bruge, og saa forhaabentlig senere gjøre ham til Medarbejder. Hans Sprog var dannet, og han talte meget flydende, idet han af og til fik Lejlighed til at citere bekjendte classiske Forfattere. Jeg bladede hurtigt de Papiere, han gav mig, igjennem, fandt en Del Digte, Skizzer og lignende Producter, men var hele Tiden greben af en saa uforklarlig uhyggelig Følelse, at jeg i en Fart affærdigede ham med de Ord, at min Stilling for Øjeblikket var saaledes, at jeg ikke saae mig i Stand til at gjøre Noget for ham i nogen Henseende. Jeg spurgte ham om hans Navn, og han opgav mig et, som jeg nu har glemt; bukkende forlod han mig, medens han lige til det sidste saae paa mig med det samme for mig saa ubehagelige Blik.

Da han var gaaet, kom Portneren ind, og jeg gav ham Ordre til at nægte mig hjemme, dersom den Herre kom igjen. Ikke længe efter havde jeg imidlertid glemt hele denne Scene, der i sig selv jo ogsaa var meget ubetydelig.

Omtrent et Aars-Tid efter slentrede jeg en smuk Dag over Pont Neuf uden i Grunden at have anden Bestemmelse end en Gang i Dagens Løb at naae hjem, naar jeg først var kommen over paa den

venstre Bred; Jeg forhastede mig ikke; men drev langsomt langs med Quaien efter at have drejet til Venstre og stod uden selv at vide det tilsidst Ansigt til Ansigt med den uniformerede Person, der gjør Vagt udenfor Palais de Justice. Jeg fik derved den Ide at gaae ind i et af de forskjellige Retslocaler og slap til Trods for en uforholdsmæssig stor Menneskemasse ogsaa tilsidst ind i en af Salene. Mit Øje søgte strax den Anklagede, og i et Nu havde jeg gjenkjendt min uhyggelige Gjæst; det var det samme Blik, det samme kolde, sarcastiske Udtryk ved Munden; — der var ingen Tvivl om, at det var ham.

„Hvilken Sag er for i Dag her?“ spurgte jeg En, der stod ved Siden af mig.

„Hvilken Sag? — Det er da underligt, at De ikke veed det“, svarede han. „Det er jo den berømte Mordhistorie, som hele Paris taler om“.

„Naturligvis kjender jeg fra Bladene den hele Affaire; jeg vidste kun ikke, at Sagen skulde for i Dag, og at det netop var her, den skulde afhores“, bemærkede jeg og blev lidt underlig til Mode.

„Manden, derhenne er vel altsaa . . . “

„Lacenaire!“

Jeg var nær sunket i Ræse, da jeg hørte

Navnet paa denne saa frygtede og hjerteløse Morder, der med koldt Blod og efter djævelsk Beregning havde sendt sine Dsre ind i Evigheden og som efter Alt at domme i sin Tid ogsaa havde udseet mig til sit Offer.“

Bed Navnet Lacenaire gav det lige som et Sæt i alle de Tilstedeværende.

„Du store Gud!“ udbrod Damen, paa hvis Anmodning den gamle homme des lettres havde fortalt sin Historie. „Ja, nu erindrer jeg, at Lacenaire meget hyppigt introducerede sig i Husene under Paaskud af at lade Folk gjennefsøe sine Manuscripter. Han var nok i Grunden en dannet Mand og langt fra uden Dugtighed som Forfatter.“

„Nej, han havde i sin Ungdom nydt en meget god Opdragelse og skrev f. Ex. ganske nette Sange og Digte; hans »La Flute et le Tambour« — »Quel Malheur« — »Le marchand d'habits«; men særlig »La Sylphide« ere jo bekjendte“.

„Var han ikke Søn af en Rjebmand i Lyon?“ spurgte En af Selskabet.

„Jo“, svarede Bitteraten og tilføjede smilende: „De kan nok tænke, at jeg har studeret Lacenaires Liv med en ejendommelig Interesse, efter at jeg op-

dagede, at han havde aspireret til at blive min Medarbejder“.

„Vilde det være for meget at anmode Dem om at lade os høre lidt af, hvad De veed om ham?“ spurgte jeg. „For mit Vedkommende kjender jeg ikke stort mere end hans Navn og hans Berømmelse i Almindelighed som fræk Morder.“

„Paa ingen Maade!“ svarede han og fortalte:

„Lacenaire er født i Aaret 1800 i en lille By, der hedder Francheville. Hans Fader var, som før bemærket, Kjøbmand og havde en hel Del Børn. Ved uheldige Speculationer blev Familien snart meget fattig; men det lykkedes dog vor Helt at fortsætte sine Studeringer ved flere forskjellige Universiteter, og hans Livs Drøm var den Gang at blive Procurator og komme til Paris. Hans Lærere give meget forskjellige Beretninger om ham. En siger, at han overalt udmærkede sig ved en sjelden Flid og Orden, hvorimod en Anden paastaer, at han allerede meget tidligt i Anledning af den unge Students gale Streger skal have sagt: „Den Fyr vil ende sine Dage paa Skafottet!“

Familiens tiltagende Fattigdom nødte imidlertid Lacenaire til at opgive sine Studeringer, og

efter et noget eventyrligt Liv, i hvilket han levede af at være dels paa et Handelscomptoir, dels hos en Notar, dels i en Bank, gjorde han indtil 1829 Krigen i Morea med. Hjemkommen derfra rejste han til Lyon, hvor han fandt sin Familie i den yderste Nød og forladt af alle de forhenværende Venner. Fra dette Øjeblik lige som skriver sig hans Gudsfornægtelse og complete Opgiven af sig selv. Ved et Tilfælde traf han paa en Bekjendt, der laante ham en lille Sum Penge, og med den i Kommen afrejste han til Paris. Ankommen dertil styrtede han sig strax hensynsløst ind i den hvirvelende Maelstrom og fik en Duel med den bekjendte Benjamin Constants Neveu, som han dræbte. Ganske characteristisk er det, at Lacenaire senere har afgivet den Erklæring, at hans Modstanders Dødsfølger aldeles ingen Virkning gjorde paa ham, samt at han meget tidligt kom til det Resultat, at han var aldeles følesløs overfor alt Sligt.

For at skaffe sig Penge begik han kort Tid efter flere Bedragerier og blev dømt til et Aars Fængsel. Da han atter kom paa fri Fod, synes det, som om han i nogen Tid har levet af litteraire Sysler, i det mindste stamme hans før omtalte Sange tillige med andre Arbejder fra Aarene 1831

og 32. „De af mine Forbrydelser, der ere blevne opdagede, have Alt i Alt kun indbragt mig et Par Tusinde Francs“, skal han have sagt; „men dem, man ikke veed noget om, har jeg havt et bedre Udbytte af“.

I 1833 blev Lacenaire fatter dømt, denne Gang til tretten Maaneders Fængsel; han havde imidlertid skiftet Navn og figurerede ved denne Lejlighed som „Gaillard, kaldet Henry Biale, Forfatter, 30 Aar gammel;“ senere har han kaldt sig Jacob Levy, de Mahossier, de Baton og har i det Hele gaaet under nogle og tyve forskjellige Navne. Selv efter dette lykkedes det ham at blive optaget blandt respectable Folk, og Redacteuven af Bladet »Le bon Sens«, der for en politisk Forfeelse var bleven idømt Fængselsstraf og efter den Tids beklagelige Skik var bleven hensat mellem de almindelige Fanger, fattede Godhed for Lacenaire og tog sig af ham efter hans Frigivelse. Han arbejdede en Tid med ham og skrev nogle meget læste Artikler om Straffelovgivningen; men hans onde Instincter, der vare blevne nærede ved Samlivet med Forbrydere af det reneste Vand, vandt snart Overhaand; han begik flere Tyverier, og Redacteuven slog Haanden af ham.

Disse Smaarapserier vare imidlertid kun en behagelig Tidsfordriv for Racenaire, og da han havde truffet paa en gammel Fængselskammerat ved Navn Avril, blev Planen lagt til et større Coup. De aftalte, ved Hjælp af en falsk Bæxl at lokke Buddet for en stor Banquierforretning til deres Bøge og der myrde ham. Til den Ende lejede de et Bærelse, udstedte Bæxlen lydende paa Navnet Bonnier og paa en Sum af 1500 Francs og ventede i Forening Drets Komme. En tilfældig Omstændighed gjorde imidlertid, at det omtalte Bud først naaede deres Bøge henad Aften, saa at han i Mørket læste fejl paa Bæxlen og spurgte Portneren om en Hr. Bluet eller Boulet; denne svarede, at Ingen af det Navn boede der, og Racenaires først udsæte Doffer undslap med en Sum af 90,000 Frcs., som han ved den Tid havde hos sig. Et andet Forsøg efter en lignende Plan mislykkedes ligeledes, idet de to Kammerater den Gang kun havde Raad til at leje et tomt Bærelse og den anden Banquiers Bud blev ledsaget til deres Dør af Portneren, der var nysgjerrig efter at see om hans „fattige Professor“ kunde skaffe de anviste Penge — 1000 Frc. — til Beje. Racenaire og Avril, der saae Portneren

Døren, troede, at de vare opdagede, og satte i vild Flugt ned ad Trappen. For at skaffe Penge til Udførelsen af et paa ny overlagt Mord blev der nogen Tid senere gjort et Forsøg med Huset Rothschild's Bud; men dette mislykkedes ligeledes.

Endelig, saa vidt jeg erindrer i 1835, fik de to værdige Staldbrodre en „heldig Forretning“. En temmelig ryggesløs Person ved Navn Chardon, om hvis Liv der gik allehaande flette Rygter, men som officielt levede af at sælge Crucifixer og lignende Sager, havde ved flere Lejligheder viist sig venlig mod Lacenaire, og da det hed sig, at han havde sammensparet henved 10,000 Frs., foreslog denne sin Ven, Avril, en Dag, da de spiste Frokost sammen, at myrde Chardon.

Avril gik strax ind derpaa, og til den aftalte Tid begave de to Venner sig til Chardon, der levede sammen med sin gamle Moder. Ankomne til Huset fandt de Døren lukket; men da de atter gik ned ad Trappen, traf de Chardon i Gangen: „Gaa med op,“ sagde han, og de fulgtes ad helt ind i Stuen. Paa et Tegns af Lacenaire snappede Avril den uheldige Chardon i Struben, medens han selv stødte ham en Kniv midt mellem begge Skuldrene og strax derpaa i Brystet. Da Chardon var bleven be-

førget, gik Lacenaire ind i Værelset ved Siden af, hvor den gamle Kone laa syg i Sengen. Uden at spille mange Ord til Forklaringer slagtede Lacenaire hende og gav sig derpaa til at undersøge Lejligheden. Der fandtes kun 500 Francs. i rede Penge, der bleve tagne tillige med nogle Klædningsstykker. Da de gik ud af Døren, som Lacenaire ikke rigtig kunde faae lukket, mødte de to Herrer, der spurgte om Chardon var hjemme. „Nej, han er ikke“, svarede Lacenaire ganske roligt. — Havde de to Fremmede blot stukket til Døren, vilde de have seet Chardons Lig, der laa midt paa Gulvet.

Da Lacenaires Hænder vare blodige og Avril havde faaet en Del Stenk paa sin Frakke, gik de sammen til de tyrkiske Bade, spiste derpaa godt til Middag og endte deres saa vel anvendte Dag i Varietés-Theatret.

„En noget lignende Behandling vilde utvivlsomt være bleven mig til Del“, fortsatte Fortælleren efter en lille Pause. „Saa vidt jeg kan forstaae, besøgte Lacenaire mig netop nogen Tid efter Chardon-Affairen, formodenlig da Pengene vare brugte og han, der var bleven Uvenner med sin Kammerat, som senere blev aresteret for Tyveri, havde i Sinde at gjøre en lille Forretning paa egen Haand. Jeg

slap dog godt fra det, som jeg begyndte med at fortælle, takket være en af disse Indskyndelser, som man ikke kan forklare sig. Lidt værre gik det nogen Tid efter en Commis paa et Banquiercomptoir, der overensstemmende med Lacenaires Dndlingsplan var bleven loffet til et Logi, han havde lejet i Rue Montorgueil tillige med en forhenværende afrikansk Soldat, der gik under Navnet Francois. Commis'en kom til den aftalte Tid for at høre et Beløb paa 1000 Frcs., blev lukket op af Francois og fik et Knivstik i Ryggen af Lacenaire; men han raabte saa højt om Hjælp, inden Morderne fik Tid til at kvæle hans Skrig, at de bleve bange og flygtede. I Januar 1835 skiltes de to Kammerater ad. Francois blev snart efter sat fast, og Lacenaire, der tog bort fra Paris, blev i Februar arresteret for Falsk i Beaune, hvor han gik under Navnet Jacob Levy.

Hans tidligere Medhjælper Avril havde i Fængslet aabenbaret Mordet paa Chardon og dennes Moder, Francois sladrede ogsaa af Skole, og da Lacenaire erfarede dette, afgav han en complet Tilstaelse, hvorved det tillige kom for Lyset, at et Knivstik, som et Fruentimmer ved Navn Favotte en Aften havde faaet i Halsen, ligeledes stammede

fra ham. Et Halsbaand havde reddet hendes Liv, og Lacenaire var strax efter Attentatet gaaet hen for ganske roligt at spille et Parti Billard. Han syntes i det Hele taget, som han forøvrigt selv aabenhjertig tilstod, aldeles at have manglet almindelig menneskelig Følelse. I Fængslet fik han faaledes Lov til at have en Ratteskilling hos sig, og en Dag, da den havde kradsset ham, slog han den saa haardt mod Gulvet, at den døde: „Seg saae paa dens Dødsqvaler“, skal han have sagt, „med langt større Interesse, end jeg havde følt lige voer for mine Dfre. Det koster mig ikke mere at myrde et Menneske end at drikke et Glas Vin.“

„De vil kunne forstaae, at det var med underlige Følelser, jeg hin Dag i Retten stod og betragtede den Mand, der havde meldt sig som min Medarbejder, imedens han gjorde de mest cyniske Bemærkninger og kom med de koldblodigste Svar paa Dommerens Spørgsmaal. „Du har aldrig haft Samvittighedsnag?“ spurgte Dommeren. — „Aldrig!“ — „Aldrig næret Frygt?“ — „Nej!“ — „Aldrig været bange for Døden?“ — „Nej; jeg havde en Gang sat mit Hoved paa Spil, og Alt var mig ligegyldigt; jeg myrdede Andre for selv at leve, og myrdede efter modent Overlag.“ —

Og da der til Slutningen blev ham spurgt, om han ikke havde Noget at sige til sit Forsvar, svarede han Nej, men holdt samtidig en saa glimrende Tale til Forsamlingen, at man uvilkaarlig blev greben af en Slags rædselsfuld Beundring. De Tilstedeværende havde nær applauderet. — Fra Fængslet vedblev han at sende Digte og Erklæringer ud i Verden til forskjellige Blade, der optog dem, og lige til sin Død gjorde han en sorgelig Opfigt i den parisiske Verden. Ja, selv hans Henrettelse vakte en ualmindelig Sensation. Han og Avril bleve halshuggede paa en Gang, og begge udviste en overordenlig Mo. Avrils Hoved faldt først, i det han raabte: „Farvel, Lacenaire! Farvel, min gamle Ven!“ Lacenaire, der imidlertid havde siddet og betragtet denne frygtelige Scene, lagde fattet sit Hoved paa Blokken, der endnu dampede af Avrils Blod, og først efter 20 Secunders Forløb, i hvilke Oxen flere Gange ikke faldt rigtig paa Grund af en Fejl ved Guillotinens Mechanisme, udaandede Lacenaire i Januar 1836“.

„Jeg skal sende Dem nogle af hans Digte og Skizzer“, sluttede den gamle Litterat henvendt til mig; „men i hvor godt De nu end synes om dem, saa vil De nu vist være enig med mig i, at For-

fatteren af dem vilde have være en altfor farlig Medarbejder at have ved et hvilket som helst Blad.“

Som en Curiositet skulle vi meddele et Par af Lacenaires Sange. Hans bekendteste er, som før bemærket, »La Sylphide«, der har været optaget i flere Pariserblade; den lyder saaledes:

LA SYLPHIDE.

AIR de la *Bonne Vieille* de Béranger,

Etre divin, beauté touchante et pure,
 Que je rêvais dès mes plus jeunes ans,
 Qui que tu sois, esprit ou créature,
 Prête l'oreille à mes derniers accents!
 Sur les récifs d'une mer agitée
 Tu m'as guidé, phare mystérieux:
 Je vois le port, et mon âme enchantée
 Ira bientôt te retrouver aux cieux.

Je te cherchais sous les brillants portiques
 Où vont ramper les séides des rois;
 Je te cherchais sous les chaumes rustiques;
 Ton ombre seule apparut à ma voix.
 Peut-être, hélas! mon œil trop faible encore
 Soutiendrait mal ton éclat radieux;
 Veille sur moi, sylphide que j'adore,
 Vierge immortelle, attends-moi dans les cieux.

Je te rêvais dans la grotte sauvage,
 Au souffle aigu des autans furieux;
 Je te rêvais sous un épais feuillage,
 Aux doux accords d'un luth mélodieux.
 Si tu n'étais qu'une vaine chimère,
 D'un cœur malade, enfant capricieux!
 Mon âme enfin va percer ce mystère,
 Vierge immortelle, attends-moi dans les cieux.

Je te rêvais au printemps de ma vie,
 Le front paré de riantes couleurs;
 Pauvre et souffrant dans ma longue insomnie,
 Je te rêvais plus belle dans les pleurs.
 Mais de la mort j'entends la voix sévère,
 Elle a brisé le prisme gracieux! . . .
 Je n'ai plus rien qui m'attache à la terre,
 Vierge immortelle, attends-moi dans les cieux.

Gangste ejendommeligt er det Efterfølgende:

PETITION D'UN VOLEUR A UN ROI SON VOISIN.

AIR des *Visitandines*.

Sire, de grâce, écoutez-moi;
 Je viens de sortir des galères . . .
 Je suis voleur, vous êtes roi,
 Agissons ensemble en bons frères.

Les gens de bien me font horreur,
 J'ai le cœur dur et l'âme vile,
 Je suis sans pitié, sans honneur :
 Ah ! faites-moi sergent de ville.

Bon ! je me vois déjà sergent !
 C'est une maigre récompense ;
 L'appétit vient en mangeant,
 Allons, sire, un peu d'indulgence ;
 Je suis hargneux comme un roquet,
 D'un vieux singe j'ai la malice :
 En France je vaudrais Gisquet ;
 Faites-moi préfet de police.

Je suis, j'espère, un bon préfet ;
 Toute prison est trop petite.
 Ce métier pourtant n'est pas fait,
 Je le sens bien, pour mon mérite.
 Je sais dévorer un budget,
 Je sais embrouiller un registre.
 Je signerai : „Votre sujet.“
 Ah ! sire, faites-moi ministre.

Sire, oserais-je réclamer ?
 Mais écoutez-moi sans colère :
 Le vœu que je vais exprimer
 Pourrait bien, ma foi, vous déplaire.

Je suis fourbe, avare, méchant,
 Ladre, impitoyable, rapace;
 J'ai fait se pendre mon parent:
 Sire, cédez-moi votre place.

Fra Fængslet sendte Lacenaire dette Digt til den omtalte Redacteur, der ønskede at gjøre Noget for ham, og som endnu troede paa Muligheden af hans Omvendelse. Siden gif det over i et Provindsblad, hvis Redacteur, en Hr. Altaroché, undlod at nævne Forfatterens Navn; dette fremkaldte nedenstaaende Digt af Lacenaire, der tryffedes i flere af Hovedstadens Blade:

REVENDEICATION.

Je suis un voleur, un filou,
 Un scélérat, je le confesse;
 Mais quand j'ai fait quelque bassesse,
 Hélas! je n'avais pas le sou.
 La faim rend un homme excusable.
 Un pauvre de grand appétit
 Peut bien être tenté du diable;
 Mais pour me voler mon esprit,
 Etes-vous donc si misérable?

Or, contre un semblable méfait
 Notre code est muet, je pense;
 Au parquet, j'en suis sûr d'avance,
 Ma plainte aurait bien peu d'effet.

Pour dérober une filoche
 On s'en va tout droit en prison ;
 Aussi le prudent A—
 Ne m'a volé qu'une chanson,
 Sans mettre la main dans ma poche.

Un voleur adroit et subtil,
 Pour éviter toute surprise,
 Sait déguiser sa marchandise,
 Et la vendre ainsi sans péril ;
 A—, aussi raisonnable,
 Et craignant quelque camoufflet,
 A pris le parti détestable
 D'estropier chaque couplet,
 Pour le rendre méconnaissable.

Je ne puis assez m'étonner
 De ce bel effort de courage ;
 D'un autre copier l'ouvrage,
 Pour moi se faire emprisonner,
 Ce dévouement est admirable,
 Et c'est avoir un trop bon cœur
 De remplacer le vrai coupable,
 Et, sans avoir été l'auteur,
 D'être l'auteur responsable.

Til Slutning endnu kun dette for en Morder
 characteristiske Digt:

INSOMNIE D'UN CONDAMNÉ.

Elle est longue la nuit, quand le criminel veille :
 S'il s'endort, il maudit le bruit qui le réveille ;
 Libre et non criminel, dans un songe il vivait.
 Que voit-il maintenant aux lueurs des étoiles ?
 L'alcôve où l'araignée a suspendu ses toiles,
 Et le remords à son chevet.

C'est un bien ! C'est alors que vient à sonner l'heure
 Où, seul et sans témoins, l'assassin prie et pleure ;
 Son orgueil se fait humble et sa fierté mollit ;
 Son cœur est poignardé par des remords intimes ;
 Les fantômes sanglants de toutes ses victimes
 Se dressent au pied de son lit.

Il a beau fermer l'œil, un bras glacé le touche ;
 Un cadavre tout nu vient partager sa couche !
 Il livre son oreille à d'infemales voix ;
 Il entend sur les quais une pesante roue ;
 Il entend le bourreau, le gibet que l'on cloue,
 Le chant lugubre des convois !

Alors le criminel s'amende, alors il pense
 A celui qui punit et qui nous récompense,
 Celui qu'on nomme Dieu dans le langage humain,
 Qui, sur son trône, attend que le criminel meure,
 Et le conduit, absous, à la sainte demeure
 Dont seul il connaît le chemin.

On peut mourir athée, alors que le délire
 Dans le livre des cieus nous empêche de lire;
 Quand le lit est déjà le funèbre caveau,
 Que le sang, suspendu dans la veine glacée,
 Au malade expirant ne laisse de pensée
 Danc le cœur ni dans le cerveau.

Mais lorsqu'on va mourir dans sa jeunesse verte,
 A l'âge ou notre vie a peine s'est ouverte,
 Avant que son printemps ait fait place à l'hiver,
 Et que Clamart est là, le hideux cimetièrè!
 Demandant notre chair, notre chair tout entière,
 Pour servir de pâture au ver;

Alors, croyez-le bien, une agonie immense
 Vous rend toute raison et chasse la démence;
 Avant de dire au monde un éternel adieu,
 L'homme veut éviter le celeste anathème,
 Et court à l'échafaud, comme au sanglant baptème
 Qui reconcilie avec Dieu.

„Kommer aldrig igjen!“

Alt farer hen som Vinden,
 Her er ej blivende Sted.
 Snart svinder Rosen paa Rinden,
 Smilet og -- Taarerne med!

Hvorfor være bedrøvet?
 Hen farer Sorg og Fortrød;
 Alt farer hen som Løvet,
 Tiden og Mennesket med!

Alt er Forsvinden — Forsvinden,
 Ungdom, dit Haab og din Ven.
 Alt farer hen som Vinden
 Og kommer aldrig igjen!

H. C. Andersen.

Celeste.

(Et Genrebillede).

Af

Carl Andersen.

Fra Vinduet i Slottets højre Floj øjnede man i det Fjerne Adriaterhavet, hvor det bringer tusinde hvide Sejl ind til den prægtige og rige Handelsstad Triest. Her havde hun helst sit Sæde, naar Morgensolen kom og kaldte Fuglene til Sang, som naar Aftenstjernen tindrede over de dunkle Buske med alle de slumrende smaae Beboere. Da hang hendes drømmende Blik ved det blanke Havspejl; hendes Barm løftede sig ved de mangehaande Tanker, som mylrede frem i disse stille Timer, og løsrev hun sig endelig fra Stedet, var det som oftest for at fremdrage en lille Bog, imellem hvis Blade der laa en Blomst, en visfen Blomst. Paa den kunde hun stirre i lang Tid, og se! Blomsten fik Duft og Farve paany, den blev en hel Bouquet, hvoraf hvert Blad gav sit Bidrag til hendes Livs Historie.

Saadan fortalte Blomsten:

Hvor sad Maanen rund og klar deroppe imellem Stjernerne! Ingen Aftenhimmel var skjøn og stjernerig som denne, der hvælvede sig over hendes Begjæstet, den vidunderlige Marcusplads, Venetias Hjerte. Kупler, Søjler, Arcader — Alt straalende i denne Belysning og seet af et tolvaarigt Dje, hvor i Verden fandtes vel Mage dertil? Og Sorgløsheden sad da ogsaa i hendes lille Hjerte. Fra den tidlige Morgenstund sprang hun omkring blandt al denne Herlighed. Sangen og Klengen, der bruste, naar Lamperne tændtes om Aftenen, gav Echo i hendes Bryst: at hun var moderløs og faderløs og knapt havde det Sted, hvor hun ret kunde hvile sit Hoved paa en venlig Pude; at hendes Skjort bar alle Regnbuens Farver af Lap ved Lap, hvor der da ikke sad Hul ved Hul; at hun løb paa bare Ben omkring i Verden og tjente sit daglige Brød ved et Nik med Hovedet eller et Træk paa Skulderen — jo, det var nok Noget at tænke paa! Hun var jo saa rig — Alle holdt jo af den smukke lille Celeste!

Saa, hun blev virkelig kaldt „den Lykkelige“ af alle de andre Tiggere paa Marcuspladsen.

En Aften — hvor zitterer hendes Hjerte, hver

Gang hun mindes den! — havde hun netop efter gammel Bane udstrakt sin Haand, uden egenlig først at lægge Mærke til, hvem hun havde for sig i dette Øjeblik. Hun trak strax efter uvilkaarligt Haanden tilbage og sænkede Hovedet i Undseelse; thi for hende stod Daniello, den unge, smukke, fornemme Daniello med de dybe brændende Øjne, han, der altid gif saa alvorlig omkring blandt den larmende Mængde.

„Hvorfor skammer Du Dig, Celeste?“

„Seg skammer mig slet ikke!“ svarede hun lidt trodsig, idet hun løstede Hovedet højt i Bejret. „Hvorfor skulde jeg skamme mig?“ vedblev hun, rystende paa Hovedet. Lokkerne hvirvlede om Panden derved, og Kinderne glødede; hun var virkelig heurivende smuk i dette Øjeblik.

„Nej, Du er jo ikke værre end de Andre, stakkels Barn!“ sagde Daniello; „men Du burde være meget bedre; thi Du har Aand og Hjerte, hvad de Andre ikke have. Ak“ — vedblev han, som for sig selv — „Du ligner vort stakkels Land; blot En klapper Dig lidt pænt paa Kinden, har han end de fæleste Tanker derved, strax er han din Ven — ganske som Stalien: Fjenderne træde det paa Nakken, mens de tale søde Ord om dets Dejlighed,

og det synes glad ved at dele sin Sol, sine Stjerner, sine Roser, sit Hav — Alt med dem! Selv Sangene om vor svundne Storhed skjenke vi dem — o hør blot hende derhenne med Harpen!”

Dg han slog sin Stok mod Fliserne, saa at Celeste var nær ved at blive angst og helst havde løbet sin Bei. Der var dog Noget, der bandt hendes Fod.

Daniello mærkede hendes Angst og sagde med en Røst, der ved den Mildhed, han lagde i den, stak sælsomt af mod den heftige Tone, hvori han tidligere havde talt — den havde nu en Klang, som hun aldrig siden fik ud af sit Dre igjen:

„Seg er en Drømmer, siger man; bryd Dig ikke om min Hestighed, vi To ville være Venner, se, her rækker jeg Dig min Fredsgave!”

Han tog en Bouquet hos en forbigaaende Blomsterpige, stak den i Celestes Haand og forsvandt.

Som en Billedstøtte stod hun der med bøjet Hoved. Det dæmrede i hendes Sjæl, Dag og Nat brodes derinde. „Du er jo ikke værre end de Andre, stakkels Barn! — — men Du burde være meget bedre” — — var det ikke saadan, hans Ord faldt? Hvad Ondt have da de Andre gjort? Ja,

Pietro taler jo rigtignok tidt stygge Ord, naar den tilslængte Gave ikke er ham stor nok, og Francesca snaffer saa sælt om alle Menneſker, og Mariotta — — og hun ſelv — hvor mangt et Kniſ har hun ikke maattet gjøre — og gjort det ſaa villigt! — hvor tidt har hun ikke ladet ſig knibe i Kinden for en lille Kobbermønt — og været glad til! — Og nu kommer han og rækker hende Bouquetten, ſom om hun var en af de fine Signoraer fra de ſjerne rige Lande! — Er hun da ingen ſtaffels lille Tiggerpige, der hører hjemme paa Marcuspladsen, lige ſom de utallige Duer, der bygge i Læ af de forgyldte Hefte over Kirkens brogede Buer? — Er hun da en voksen Somfru?

Ja, hun var i ſamme Nu voget frem — om til Glæde? Se, hvor Taarerne trille ned over hendes Kinder, ned paa Bouquetten, hun fik af ham — Fredsgaven fra Daniello!

Saaledes ſtod hun i ſin første Sorg, den, hun ikke vidſte noget Navn til, ſiden hun knapt kunde gjøre ſig Rede for, hvoraf den kom, lignede hun end ſelv en lille bodfærdig Magdalene.

Men nær ved hende ſad et barnløst Egtepar, en fornem øſterriſk Godſejer og hans Huſtru. De havde iagttaget det Hele, og ſaaledes kan Gud

føre det — de havde læst i Barnets Sjæl og forstaaet hende. Der var hos dem ikke langt imellem Hjerter og Haand; kort at fortælle: den gamle Greve førte hende efter nogle Ugers Forløb over Havet til dette prægtige Hjem, hvis Skatte opluskedes for hende. Flid og Nemme i Forening med hjærlig og fløgtig Pleje gjorde her Underværker, saa at Celeste efter nogle saa Aars Forløb var saa fin og veloplært en Ungmø som nogen adelig Frøken i hele den østerrigiske Kejserstat. En medfødt usigelig Gude havde hun bragt med som en Arv fra sit dejlige Fædreland.

Der var dog altid noget Drømmende over hende, en Skygge i hendes Dje, som Ingen ret kunde forklare sig Grunden til. Fuglene og Blomsterne i Haven og i Skoven kjendte den, de havde jo saa ofte hørt disse smeltende, vemodige Melodier, der uvilkaarligt trængte sig frem over Læben, naar hun troede sig ene og maatte give sin Vængsel efter Hjemmets Steder og sin stille Sorg over dets Trældom og Fornedrelse Lust, om ikke Barmen skulde sprænges.

Thi nu kjendte hun sit Lands Raar, og jo klarere Bevidstheden om Italiens Be dukkede frem hos hende, desto tungere faldt hende den Tanke, just

at være bunden til dets Dødsfjender ved en Taknemmelighed, der Dag for Dag omslyngede hende med et fastere og uopløseligere Baand. Hvor mindedes hun Daniello's Ord!

„Vær glad og fornøjet med hvad Du har! Vær af os!“ kvindrede de glade Smaafugle, hoppende fra Kvist til Kvist.

Men saa lode igjen klagende, blide Fløjtetoner inde fra Skovens Dyb: „Vi fløj fra de skinnende Kuplers Stad, der synke de straalende Paladser, og man skræmmes bort af Sablernes Klirren mod Marmorfliserne.“

Hun sad med Haanden under Kind og stirrede ud mod Adriaterhavet, det dejlige skinnende Hav med de utallige hurtige Sejlere. Derovre! Derovre! — —

Om Vinteren var den gamle Greve død; et kjærligt Blik havde han i sin sidste Stund fæstet paa Celeste; ja, hvordan hans Hjertelag for hende havde været, saaes af det Testamente, han havde efterladt sig: efter Hustruens Død skulde hun arve det Hele, rigtignok med den ene Betingelse, at hun skulde ægte hans kjære Søster søn Baron Ferdinand; hvis dette, imod hans Forventning og inderligste Dnske, maatte være hende imod, da skulde God-

ferne og Hovedformuen tilfalde Baron Ferdinand og hun lade sig nøje med en i Testamentet fastsat Aarpenge, som skulde udbetales hende af Godsernes nye Herre. Og Baron Ferdinand kom da snart — lang, tynd, skaldet Bøse, men kort afklippet, glatbørstet, duftende Sidehaar, uhyre Rindstjæg, spids Næse, Brillen! — og til ham skulde hun sælge sig, ham, Tyndskeren, der kom med Minen af en Sejrherr lige over for den italienske Tiggerpige! Han knejsede som en Svane, da han kom; han blev dog snart stækket lige over for denne overlegne Kulde, denne medfødt Højhed i Aand og Skikkelse; han blev snart, hvad han havde været, før han kom — af en Svane var der i alt Fald ikke Meget tilbage.

Knopperne sprang ud, milde Binde fuste om de unge fremtittende Roser, Bierne summede, det dejlige varme Foraar var kommet. Hvo glemmer vel hint Foraar, den Gang det lød over den vide Verden: „Vaagner op, Alle, som sukede i Vanke og Tvang; thi nu er det Dag!“ Og de undertrykte Folkesslag vaagnede op, men Tyrannerne skjald; thi Gjengjældens Stund var for Haanden.

Da var det, at St. Marcos vingede Løve rystede sin vældige Manke igjen en Gang og kaldte

til Befrielsens Kamp. Manin hejste Republikens Banner og viede sit Navn ind til Udødeligheden; de Fremmede bleve fordrevne; hver Mand som hver Kvinde, der blot mægtede at løfte et Bærg, laante Staden sin Arm, og højt over alle Lande lød Manins og hans Heltestares Pris; Venetias gamle Hæder syntes gjenoplivet, Mage til Udholdenhed og Begejstring var ikke seet i mange Tider. Hvorfor skulde atter denne lyse Stjerne blegne?

O, hvor svulmede Celestes Barm i hine Majdage, da Budskabet bares ud om Fædrenestadens Daad! Hvilke Øjeblikke — Smertens over ikke at være med, Haabets om hendes Folks fremfarende Hæder, Frygtens for dets ringe Hjælpemidler, dets saa Arme i denne Kamp mod den frugtelige Overmagt! Og hvad ikke hendes glødende Phantasi fik kaldt til Live af de mest bevægede og modstridende Følelser, det fik Virkeligheden udført. Der var i Slottets Nærhed et Samlingssted for den Del af Belejringshæren, der skulde indføres i Triest, tilige med et Sygehus, nærmest bestemt for dem, der vare saa haardt saarede i Kampen, at de ikke kunde ventes at komme mere til Tjeneste i denne Krig. Klängen af Trommer og Trompeter, Bogrenes tunge Rullen, Bajonnetternes Blinken i Solen,

Fanernes Raslen, Soldaternes Sang — hvor var det knugende tungt, Dag ud og Dag ind at laane Dje og Dre til al denne Færd! Dertil, mens disse pinefulde Dage rullede hen over hendes Hoved, stadigt at skulle holde en paatrængende Vejler fra Livet, en Østerriger!

Der havde staaet en blodig Kamp. Hundrede Rygter gik om et Udfald af de haardnakkede Venetianere. De vare tilbagedrevne, hed det, og havde maattet efterlade utallige Døde og Saarede, hvis Sværd dog først havde gjort lyst i de Belejrendes Rækker; mangen Østerriger havde den Dag seet Solen for sidste Gang, og store Forseler af lem-læstede Mænd saaes fra Morgen til Aften drage langsomt i Solheden fra Triest op til Sygehuset nedenfor Slottet. Der var haardtfaarede venetianske Fanger deriblandt, sagdes der.

For første Gang stod Celeste foran den forbausede Baron Ferdinand i en anden Skikkelse end som den stolte, affærdigende Italienerinde; med en Bøn i sit Dje og paa Læben, som ikke kunde afvises, stod hun for ham — hun maatte ned til Sygehuset! Og han maatte føre hende did og skaffe hende Adgang til de lidende Landsmænd, at hun der kunde tale et Trøstens og Deltagelsens Ord.

Han førte hende da derned, lønlig haabende paa god Gjengjæld for faa god Billie. — Men Nygtet havde overdrevet; ingen Venetianer befandt sig iblandt dem, der hidtil vare ankomne, lod Svaret, hvor de forespurgte sig i Sygestuerne. Døren til den sidste af disse var alt aabnet — hvad da!

„For Guds Skyld, ingen Skandale, kjære Celeste!“ hviskede den besippede Baron, for hvem Anstanden var Livets første Lov, da han pludselig saae hende ile over Tærskelen med blussende Kind og i næste Nu knæle ned foran en haardt saaret Kriger, som laa der med lukkede Dine, med Panden omslynget af et stort hvidt Bind og den højre Arm udstrakt i stive Skinner. Hvad vidste hun af Anstand at sige, hvad brød hun sig om Verdens Dom i dette Øjeblik, nu hun første Gang efter hin Aften paa Marcuspladsen gjenfaae — Daniello! Tavs knælte hun ved hans Beje og trykkede en Flig af den Bude, hvorpaa hans trætte stakkels Hoved hvilte, til sine Læber. O hvilken Stund, fuld af den usigeligste Kval og Nød! — —

Til Slottet var den saarede Italiener bragt. Alle havde maattet bøje sig for Celestes Bønner. Her kunde han jo blive plejet i den Ro, der var en Betingelse for hans Helbredelse, hvis den ellers

overhovedet var mulig. Lægerne havde rystet paa Hovedet, men givet deres Samtykke til Flytningen — han kunde jo lige saa godt døe hist som her, mente de.

Dg nu laa han i Kammeret, fra hvis Vindue man øjnede Havet, hans elskede Hav. Ak, dets Brusen kan han ej høre, dets solblanke Bølger kan han ej see! —

Hans Dage vare talte, ja, det syntes, som hans Dns alt var sluttet; thi der kom ingen Røst fra hans Læbe, intet Smil paa hans Kind, ingen Straale fra hans Dje. Den utrætteligste og ømme Pleje formaaede ikke at kalde ham til Livet; og han laa da nu uden Bevidsthed, mens Dagen, efter Lægens Mening hans sidste, sendte sin varme Afstedshilsen igjennem Vinduet. Celeste sad ved hans Leje. Hvor forandret var hun bleven i den sidste Tid! Hvor bleg, hvor drømmefuld, hvor tankefuld! Hendes Dje hvilte paa den Dyrebare, ham, hun havde gjemt i sit Hjertes Lonkammer, ham, hvis Minde havde været Sporen til hvert Trin i hendes Sjæls Udvikling, efter at han først havde vakt den til Bevidsthed. Hele Verden var i dette Djeblit det lille Rum, hvori han og hun befandt sig, men hvor hvælvede dog Himlen sig højt og

stjernelyst om hendes Tanker! Uden selv at vide af det gav hun disse Tanker Udtryk i dæmpede Toner, i Klangen lignende en Moders ved sit Barns Bugge:

„Hvor Orangerne gløde i Dagglandsen og Marmortemplerne lyse i Myrthelundene, var der godt at være; derfor kom de Fremmede did, derfor vilde de ikke drage derfra igjen.

„Og der var Tvedragt og Splid i Landet; det skjød op som onde Tidslær. Ha! Folket glemte sine Fædre, saa det taalte hellere den Fremmedes Fod paa Mafften, end samlede sig til den store Kamp.

„Da klang Basunen: Vil Du ej knuses som Stovets usleste Kryb, da rejs Dig!

„Og Folket rejste sig. Bandene rødmede af Blod, men de hvide Templer i Myrthelundene lyste, som den Gang Oldtidens Hæderssol skinnede paa Italien.

„Lad falde En — lad falde Tusinder! Italien drysfer Laurens Lov over deres Grave!

„Og kommende Slægter skulle velsigte deres Minde og juble: Dem skyldte vi vor Frihed! Fred med deres Afte!“

Daniello var vaagnet af sin Slummer, havde aabnet Dinene og nu for første Gang kjendt Barnet fra sin Hjemstavn igjen. Et Smil spillede om

hans Mund, han vilde tale, men det blev til en uhorlig
 Hviſken. Hun bøjede ſig ned mod ham — da fik
 hans Dje Ungdommens Glands igjen, han ſlyngede
 den uſaarede Arm om hendes Hals, trykkede et Kys
 paa hendes Mund og hviſtede: „Hils Italien!“

Dg hans Strid var til Ende.

Nar vare henrullede. I Marie Magdalenes
 Nonnekloſter i Florens, nu det unge Kongerige
 Italiens Hovedſtad, færdedes en Kvinde, hvis Dage
 henglede under fromme Bodsøvelſer og ſtille Kjær-
 lighedsgjerninger. Der var i hendes hele Frem-
 træden en medfødt Højhed og Ynde, der gjorde, at
 alle Hjerter løftedes hende i Møde i Erbødighed og
 Hengivelfe. Alvoren ſtod paa hendes Pande, der
 var omgiven af en fager Krands af Loffer, hvid-
 nede før Tiden, og bar Furer, talende Bidner om
 en tung Strid. Men i hendes Dje var der et
 Skjær af den lyſeſte Vaar og i hendes Stemme
 en Klang af Sommerens Jubel, hvad enten hun
 talte et Haabets Ord til en lidende Medføjer,
 eller hun blandede ſin dejlige Sangroſt imel-
 lem de andre Nonners ved Maaltiderne i Refec-
 toriet, eller under Kirkens Vuer, naar Orgelet

bruste til Aue. Da var det for dem, der hørte derpaa, knælende paa de kolde Stensfliser, som bares de af Engle højt over Jordens Dale.

Det var Celeste.

Hvorledes var hun kommen hid? Ja, derom kan berettes i saa Ord. „Hils Italien!“ havde han hvistet i sin Dødsstund. „Hils Italien!“ klang altid i hendes Indre, mægtigere og mægtigere, jo længere Tiden skred hen. Var her hendes Sted? Høst kjæmpede hendes Landsmænd den stolte, den haabløse Kamp. Al, hun skulde drikke den bitre Kalk, her, midt i Fjendernes Land, at høre disses vilde Sejerssang, deres Jubel ved Venetias Fald! Da kunde hun ikke længere blive; briste maatte hvert Baand, der knyttede hende til denne kolde fremmede Jordbund. Men Gud lettede hende Vejen; han gav hende, først at lukke den gamle ædle Fostermoders Dje. Men saa, ja, saa var Regnskabet snart opgjort — gjerne skjænkede hun Baron Ferdinand det Hele, og let som en Fugl kom hun tilbage til sit Fædreland, fattig, som da hun forlod det som Barn. Let som en Fugl? Ja, let som Fuglen iler i Dødens Favn, blot den faaer døe i den Rede, hvor den først saae Dagens Lys.

Hvor forandret! Hvor forandret! Lænkerne

strammede, Frihedens Porte tilstængede, fremmede Skikkelser overalt, og han, han død, lagt i den fjendtlige fjerne Muld!

Men Klosteret oplukkede sin Havn for hende. Som en stille Strøm glede hendes Livsdage derinde. Sorgerne mildnedes efterhaanden i hendes Bryst, Hjertet slog roligere, Haabet vaagnede. Og se, da klang det en Dag udenfra over disse høje Mure: „Nu gryer Dagen, Italien vorder frit!“ Søstrene saae da for første Gang hendes Kinder gløde og hendes Hoved løftes, som i Sejrens Glæde. Men om Aftenen, da hun, før hun gik til sit Leie, stod ved Gællevinduet, hørte Aftenvinden susse om Cypressen derude, saae de røde Skyer i det Fjerne — var det da en stille Længsel efter Livet derude, som atter vaagnede i hendes Bryst, som fik sin Løst i Sukket derfra og i Taaren, der randt ned over Kinden?

Fra den Dag af var det øjensynligt, at hendes Livsblomst sankede sine Blade. Dog gik hun from og stille som ellers og syslede til Guds Moders Ære.

Og der gik nogle Aar hen. Da bragtes Budskabet om, at Venetia atter tilhørte Italien, at ingen fremmed Hersker mer traadte Marcuspladsens navnkundige Gulv. „Venetia! Venetia!“ jublede

hendes Bæber, og hun knælte for Altret i en brændende Bøn. Det var, som om hun med det Samme havde opgjort sit Regnskab med denne Verden; thi hendes Hoved sankede sig i Træthed med hver Dag, og hun maatte snart ledes imellem tvende Søstre, vilde hun deltage i Messen ude i Kirken. Hendes Stemme lød heller ikke mere klangfuld og højt tonende igjennem alle de andre Stemmer.

Kun een Gang trængte den igjennem med en Klang, der smeltede alle Tilhørerne og kaldte Taarer frem paa hver Kind. Hendes Sang var en jublende Takkehymne foran Naadens Throne.

Det blev siden erindret, at det just var Dagen, paa hvilken det gjenfødte Italiens Konge paa Bucen-tauren drog igjennem Dogernes Stad.

Hun indslumrede blidt og roligt kort derefter, medens Vinden susete om hendes kjære Cypress og Skyerne rødmede i Aftensolen. I Haanden holdt hun sin Bonnebog.

Hendes Dje havde til det Sidste hvilet paa en visken Blomst, der laa gjemt imellem dens Blade.

Ejnar Tambeskjelver.

(Efter H. W. Longfellow.)

Det var Ejnar Tambeskjelver,
 Stod han der om Bord;
 Fra hans sølvbeslagne Bue
 Pil paa Pil der foer.
 Tog paa Erik Karl han Sigte,
 Der bag Skandsens Bold
 Dræsløs til Hælten skjultes,
 Hælten bag sit Skjold.

Første Gang paa Aarebænken
 Ramte Pilens Skud;
 „Syng nu, Egvind Skaldaspiller!“
 Lod da Karlens Bud —
 „Syng min Fader Hakons Drapa,
 „Pris hans Manddomsværk!“ —
 Da paany en Pil i Flugten
 Strøg hans Pandserværk.

Mæled til en laplandst Krigsmand
Erik da i Haft:

„Skyd ham ned, den Bueskytte
„Hift ved Skibets Mast!“

Knap endnu var Ordet udtalt,
Flej den Krigsmands Pil;
Ejnar's Bue brast, om Munden
Spilled ham et Smil.

„Hvad var det?“ — tilraabte Olaf
Ham fra Skandsens Dæk —

„Det jo klang, som naar i Stranding
„Braget synker læk!“

Fra den flappe Streng da løste
Ejnar Pilens Baand:

„Det var Norges Rige, Konning,
„Som Dig brast af Haand!“

„Kinge er din Spaadomsgave“ —
Mæled Olaf Drot —

„Tag min Bue, lad som Lynet
„Pilen sendes blot!“

Og den sagerste, han ejed,
Gav han Skytten god —

Men fra Handstiens Staal saae Ejnar
Pible Draaber Blod.

Slap og veg var ham dog Buen,
 Knap han strammed den,
 Skjød saa Pilen bort i Luften,
 Slængte Buen hen;
 Raabte biftert, mens til Rinden
 Alt hans Blod ham steg:
 „Dlaf, har Du ingen anden,
 Stands da denne Veg!“

Og med trodsigt Smil om Læben
 Og paa skjæglos Kind
 Driftig sprang den unge Kæmpe
 Flux paa Dragen ind;
 Flagrende de gyldne Loffer
 Ham om Brynien hang,
 Ret som paa St. Michael, da han
 Lucifer betvang.

Caraliø.

Fra N. P. Nielsen's Konstrejse i Tydskland.

Tre Breve

meddelte af

Edgar Collin.

I.

Til Kammerherre, Theaterchef F. von Holstein.
Meiningen d. 1ste July 1827!

Underdanigst!

Alt for længesiden vilde jeg have tilmeldt Deres Excellence noget om mig og min Reise, men da der hidindtil ikke havde tildraget sig noget mærk- værdigt har jeg udsat det indtil nu. Om det ham- borgske Theater lader der sig ikke sige noget, thi hvor Smagen er saa raae og udannet kan aldrig fremblomstre noget fortrinligt. Det indvendige af Theatret er meget stort og pragtfuldt, men har den store Feil at man ikke hører godt, og at det for Kystspil og Skuespil er altfor stort. Musik lyder meget godt. Jeg saae den hvide Dame, og maae tilstaae at jeg ikke længe har havt den Nydelse som Cornet forskaffede mig som Georg Brown. Spil og Sang forenet kan ikke tænkes stjønnere; et fuld-

endt Mesterstykke af en ung, vild, elskværdig Officer; men ligesaa høit som han stod over vort Theaters Fremstiller*), ligesaa dybt stod den her berømte Sangerinde Madam Kraufs Wranitsky under vort Theaters Edelsteen Anna Wexshall! — Mad. Kraufs har en ubehagelig skrigende Stemme der især i Høiden ofte endog er falsk; hun slaaer en Trille paa Tertsen, og sætter en umaadelig Mængde smagløse, upassende og kjedsommelige Kadencer paa Musikken. Hamburgerne applauderede og vi Danste loe høit, thi endnu have vi dog lidt bedre Smag. —

Dernæst saae jeg Phedra, af den berømte Madam Schrøder fra Wien. Denne Forestilling var for mig yderst interessant, om den end nedsløg mig for en Deel, thi saamegen Pathos og Aktion kan jeg ikke bekvemme mig til at bringe i mit Spil, og er dette den wienske Smag, vil det gaae mig meget ilde. Smidlertid havde hun store prægtige og i Sandhed udmærkede tragiske Momenter, kun forekom det mig at Følelsen manglede og blev som oftest erstattet ved kunstige Deklamationer og Gestus, derimod Brede og heftige Lidenskaber lykkedes hende

*) Kirchheiner.

fortræffeligt. — Fra Hamborg reiste jeg den 21de og med meget korte Ophold her til Meiningen. Strax efter min Ankomst havde jeg Audients hos Hertugen, afleverede mine Breve og blev modtaget paa den meest smigrende Maade, hvilket jeg maae takke de Skriveller Prinds Phillipsthal og Prindsesse Juliane havde medgivet mig. Jeg blev indbudet til at deklamere ved Hoffet og havde den Lykke at behage, hvilket den fürstelige Familie paa den meest ufrømtede Maade tilkjendegav mig, og ved deres nedladende Godhed og Opmærksomhed hentryllede mig til vort eget elskede Kongehuus. Man bad mig tilsidst om at fremsige et danskt Digt og jeg valgte et Stykke af Baggesens: Du Blet af Jord! Saavel Klangen af Sproget som Indholdet af Digtet, jeg efter Evne forklarede, opvakte stor Fornøielse. Saavel Hertugen som og hans deilige Gemalinde og hans Moder overøste mig med Lovtaler, jeg ikke tør gjentage, og forsikrede ved Afskeden at han vilde skrive til sin Fætter og takke ham for den sjældne Nydelse han havde forskaffet ham. — Det er nok ikke tankeligt at en Fyrste kan være mere elsket end han. En ung, smuk Mand, af det ædleste Udvortes, hvor Godhed og Mildhed staaer præget i hver Mine; en Mand

der ved den korteste Samtale udvikler en høi Grad af Dannelsse og Kundskaber. Hans Hovedpassion er Musik, og han er en sand Kjender, thi Quartetter og Compositioner af den ædlestes Slags tør man kun byde ham. Han erkjendte sig om hvad Musik man husede i Kjøbenhavn, jeg nævnedes de herlige Mesterværker, hvoraf vi eie saa mange, og fortalte at Rossiniaderne i Almindelighed ikke bleve husede, og han svarede smilende at det var en god Smag. — Om nogle Dage reiser jeg til München og forlader nu dette Sted hvor jeg har nydt saa mange glade Dage, thi fra hiin Aften ved Hoffet har jeg aldrig Koe, den ene Fest afløser den anden, og iblandt dette hjertelige Folk, hvor den ædle Fyrstes Charakter udtaler sig i hver Enkelt, er jeg næsten som hjemme. Jeg beder nu Deres Exelence naadig at modtage denne ukonstlede Beretning om min Reise til Dato, overbeviist om at enhver lykkelig Tildragelse vil glæde den Mand der uforanderlig har været min faderlige Ven og Belgjører. Skulde der være noget Behageligt mig angaaende, da vover jeg at bede Deres Exelence om det maatte tilskrives mig til Wien. I det jeg ærbødigt aflægger min Hilsen til mine øvrige Foresatte tør jeg forsikre Deres Exelence at jeg med den største

Opriktighed og Hengivenhed stedsse nævner mig Deres
Erelences

underdanige Tjener

N. P. Nielsen.

Deres Erelence

Overceremonimester F. C. von Holstein

Chef for det Kgl. Theater, p. p.

II.

Til Statsraad J. Collin.

München, den 2den August 1827.

Ærbødigt Pro Memoria!

Herved giver jeg mig den Ære at tilskrive
Deres Høivelbaarenhed, og tillige bede Dem om
Tilgivelse for den Tidspilde jeg herved forarsager
Dem. Fra Meinigen tog jeg mig den Frihed at
melde Hs. Erelence mine Rejseforhold og haaber at
han har efter min ærbødige Begjæring meddeelt
Deres Høivelbaarnhed Indholdet af samme, hvor-
for jeg nu videre fortsætter Rejsen. Fra Meinin-
gen begave vi*) os til Würzburg, Nürnberg,
Augsburg og endelig til München. Da vi kjorte

*) Brevstriveren og Dr. Ryge.

om Natten havde vi Dagen til at besøge disse Steders Mærkværdigheder, som for størstedelen bestaaer i pragtfulde Bygninger og Kirker, eller skønne Egne og Viinbjerger, men kun give et lidet Udbytte for Kunsten. Nürnberg har vel et Theater, men det truer med at falde sammen og desaarfag er det under Bygning; Augsburg derimod er ifærd med at samle en Truppe og har altsaa for Diebliffet heller intet Theater. Efter fire Natters Rjorsel kom vi altsaa til München, Mandag Morgen d. 10 Juli.

Jeg tager mig her den Frihed at meddele Deres Høivelbaarenhed lidt om dette Theaters Organisation. — Theatret bestyres af en Intendant og fire Regisfeurer, hvoraf de to ældste føre Navnet Direktor, nemlig Esclair og Tochtermann. Enhver af disse Regisfeurer har sin bestemte Funktionstid i hvilken han maa være paa Regiebureauet fra Kl. 8 til 1 — den sædvanlige Spisetid her. Han fører en Hovedbog der indeholder omtrent det Samme som de to Protokoller (Lausen*) fører, og hvoraf jeg har medtaget et Schema. Gengang Ugentlig holdes Sessjon, hvor Intendanten i For-

*) Det fgl. Theaters daværende Regisfeur.

ening med Regisseurene forfatter Repertoiret, be-
 fatter nye Stykker og kort sagt bestemmer det for-
 nødne til Theatrets Larv. Ethvert nyt Stykke
 maae de alle gjennemlæse og derefter skriftlig ind-
 give deres Forslag til Besætningen, hvorpaa Chefen
 uddrager det der synes ham at være det meest Pas-
 sende. Forekomme ret nyt Stykke da maae den Re-
 gisseur, som fungerer, besørge alt hvad der henhører
 til det sceniske Arrangement, og er han herved be-
 myndiget aldeles som om han var Chef. Han be-
 stemmer Proverne og hvormange, og Chefen behø-
 ver ikke at spille et Dieblis paa disse Forretninger.
 Har en Regisseur arrangeret et Stykke, da maae
 han fremdeles holde Prove enten han er i Function
 eller ei, med Undtagelse af naar en ældre Regisseur
 faaer Parti i Stykket. For Forsømmelser og Efter-
 ladenhed i Tjenesten er det ham overladt at mulk-
 tere eller diktere hvilken som helst reglementeret Straf,
 som derpaa uden videre Ordspild bliver udført.
 Indtreffer Sygdomstilfælde eller Forandringer maae
 han bestemme hvo der kan doublere Rollen eller
 hvad andre Stykker der kan gives. I eet og alt
 leder den tjenstgjørende Regisseur Theaterets For-
 retninger i alt hvad der angaaer den artistiske Be-
 styrelse, og Intendanten har kun at passe det øko-

nomiske og at bekymre sig om Hovedbestemmelserne som er at tage. Lovene samt Straffene er her ikke nødvendig at tilføie, thi heri maae ethvert Theater gjøre særegne Bestemmelser. Ogsaa fandt jeg her, at det naragtige Løbequarteer ikke existerer, der kun giver Anledning til vidtløftige Prøver; jeg mener man kan ligesaagjerne begynde præcise paa Prøven som om Aftnen. For Regisseuren er der et meget stort Bærelse med de fornødne Bureauindretninger, hvor tillige findes en Samling af alle Dagblade og hvor sædvanlig Skuespillerne forsamlе sig om Formiddagen for at læse og conversere. Endvidere maae bestandig et Bud være tilstæde. Ved Prøverne befinder sig altid en Inspicient, der har en Bog gennemskudt med hvide Blade, hvorpaa altid Scenens Arrangement, Meubler, Rekviziter, Decoration, Statister og andre Compassarier befindes optegnet, og altid paa denne Maade er ved Haanden. Det er ham tillige paalagt, baade ved Prøve og Forestilling, itide at underrette enhver Person der skal ind paa Scenen samt hvorfra han kommer. Jeg kan ikke nægte at jeg fandt denne Person yderst nødvendig for enhver velindrettet Skueplads, thi herved forhindres mange Uordner, megen Passiar imellem Coulisserne, thi enhver kan roligent oppebie

Tiden til han bliver tilfagt, og ved Prøverne undgik man den evige Ralden paa de indtrædende Personer og de derved fremkommende Ophold. Jeg har seet *Eclair* holde flere Prøver hvori der forekom Optog, Marscher og deslige, og i Sandhed det er en Fornøielse at see denne Orden. Altid bliver Statisterne øvet førend Proven, og Proven selv gaaer som en Forestilling, thi enhver veed hvad han har at gjøre, og Regisseuren veed selv hvad han vil gjøre. Ingen overflødige Personer findes paa Proscaenium som forstyrre Proven, og kun denne Orden kan frembringe en god Forestilling. Jeg maae endnu tilføie at Inspicienten besørger alle Signaler, hvorved altsaa hos os kunde spares en kjon Skilling. Jeg blev her modtaget af Skuespilpersonalet paa en meget hædrende Maade, som jeg vel især maa takke *Eclair* for, der bær en faderlig Godhed for mig og ved sin imponerende Stemme har forskaffet mig en Modtagelse som ikke den største Kunstner kan vente bedre. Jeg har seet den Heros i flere Rolle og især hans *Belisar*, et Sorgespil som er forfattet af en *Hr. von Schenk*. Det er et fortræffeligt Stykke og især *Belisars* Rolle et Parti, der vilde give vores Konge fuldelig Veilighed til at vise sig som tragisk Kunstner. Jeg har søgt

at forskaffe mig dette Stykke, der endnu ikke er trykt, og som jeg haaber Directionen vist vil med Glæde bringe paa Scenen, da vi ere istand til at besætte det fuldkommen saa godt som her. — Ved min Ankomst hertil fandtes 4 Personer som alle ventede paa at spille Gjesteroller, nemlig en Hr. Pauly fra Dresden, Intrigant, en Hr. Bechtold fra Prag som spiller i alle Fag, Dmle Schweitzer fra Cassel, første Sangerinde, og Dmle Spitzeder ligeledes Sangerinde. Da imidlertid Theatret i Wien først aabnes den første August besluttede jeg at oppebie Tiden her, for om muligt at komme til at spille et Par Gange. Da mit Repertoire kun er lidet maatte jeg vælge en Rolle som var givet fort tilforn. Jeg kan ikke nægte at jeg følte en Benæelse ved at træde frem i Rabale og Kjærlighed, især da alle mine Forgjængere i denne Rolle*) vare faldne igjennem og selv Korn ikke havde behaget, formiddels utrolige Intriger her herske af en vis Hr. Urban, der selv skriver Recensioner, og virkelig skal have mishandlet den fortreffelige Korn, efter alles Mening. Imidlertid har jeg vundet ligesaameget Bisfald i denne Rolle her som hjemme,

*) Ferdinand.

og omendstjøndt jeg ikke blev fremkaldt, har man dog været tilfreds med min Forestilling Fredagen den 27de July. — Søndagen den 29de dandsede Larcher i Balletten de to Tanter tvende Pas de deux, og vandt ligeledes et udeelt Bifald for begge. En hervarende Recensent udtaler sig saaledes om mig: Hr. Nielsen, ein gebohrner Däne, hat die Rolle rein durchgeföhrt, ohne einen Anklang von Dialekt, der den Fremden so eigen ist. Er hat die Rolle als ein fein gebildeter Mann dargestellt, wo wir aber den Jüngling vermißt haben. Besonders sind ihm die Scenen der kräftigen Ruhe gelungen, obgleich sein Organ etwas gellendes an sich hat. Man erkennt jedoch den vorzüglichen Schauspieler an ihn. — Denne Recension meddeler jeg Dem for at De selv kan erkjende Smagen her, der næsten grændser til det Unaturlige, og naar jeg undtager Esclair og Md. Fries, der ere fortrinlige Kunstnere, vil de andre hos os neppe komme i Klasse med de fletteste af vort Theater, saa unnaadelig skrige de og saa affekterede ere deres Fremstillinger.

Onsdagen den 1ste August treen jeg frem four Baron Viburg i Stille Vand har den dybe Grund. Allerede i den forste Akt blev jeg modtaget med et

overordentlig Bifald, og saa fremdeles hele Stykket igjennem; og efter Stykket blev jeg eenstemmig fremkaldt. Dækket gik op, og jeg traadte frem med Md. Fries, Baronessen, ved Haanden. Da jeg havde gjort min Kompliment gik Dækket ned igjen ved en Feiltagelse, men Publikum vedblev at applaudere og kalde paa mit Navn, at Dækket maatte gaae op igjen og jeg endnu engang træde frem og takke for dette Bifald, hvorefter jeg atter erholdt et glimrende Bifald. Efter denne Fremkaldelse indfandt sig alle de første Kunstnere ved Theatret og adskillige af Byens udmærkede Mænd i mit Paaflædningsvarelse, bragte mig deres lykønskning og førte mig som i Triumph ud af Theatret, hvorpaa jeg tilbragte Aftenen i venstabelig Eensomhed hos den fortræffelige *Eclair*.

Smorgen, den 3die August, reise vi herfra over Salzburg til Wien hvor jeg atter skal tage mig den Frihed at meddele Deres Høivelbaarenhed Udfaldet. Jeg er idag bleven opfordret til at give flere Roller men da min Tid lakker ad Enden og da her spilles saa sjelden at jeg neppe kan spille meer end een Gang ugentlig, har jeg maattet nægte det. De Oversættelser jeg har medbragt af *Zutta* og *Sigurd**)

*) „Zutta“ og „Kong Sigurd“ Sørgeespil af C. F. Boye.

har jeg ladet *Éclair* læse, og de have vundet udeelt Bifald af Komitteen, men man forsikrede mig at paa intet Theater i katholske Lande vilde disse Stykker kunne opføres formedelt deres Indhold om Geistligheden.

Derfom Deres Høivelbaarenhed finder det passende, vilde det være mig kjært om De vil meddele disse Efterretninger til det Offentlige paa hvilkenfomhelst Maade De finder det anstændigst. Hans Majestæts naadigste Tilladelse at blive over Tiden vil jeg gjøre saa kort som mueligt, thi jeg længes utrolig efter Hjemmet og Kone og Børn, men da jeg nu eengang er paa Veien er jeg overbevist om, at Deres Høivelbaarenhed ikke heller vil at jeg skal vende tilbage med uforrettet Sag. Hvad jeg saaledes forsommer i Begyndelsen, skal jeg vist erstatte længer hen i Saisonnen.

D^rH^r. Kammerjunker Reedz og Hvasfs har jeg gjort Bekjendtskab med. De have været meget artige og venstabelige imod mig, men forleden traf jeg dem i Ledtog med noget Fornemt og da kjendte de mig ikke og vare endog forlegne ved at see mig, og fra den Tid kjender jeg heller ikke dem. — Seemann beder Deres Høivelbaarenhed hilse paa det ærbødigste; og jeg vover at tilføie min Hilsen

til Deres hele Familie, mine høie Førefatte, og i det Haab at dette Brev træffer Dem og Deres ved Helbred og Tilfredshed har jeg den Ære at undertegne mig Deres Høivelbaarenheds

Taknemmelige og stedse i dybeste Erbødighed
hengivne

N. P. Nielsen.

Skulde min Kone være retournet fra Frederiksborg beder jeg indstandig at meddele hende Indholdet; fra Wien skal jeg skrive, thi der venter jeg ogsaa Brev fra hende. —

Til

Hr. Etatsraad Collin,
Theaterdirecteur, Ridder.

III.

Til Etatsraad S. Collin.

Wien den 30te August 1827. Torsdag.

Erbødigt Pro Memoria.

I det jeg haaber, at Deres Høivelbaarenhed har modtaget mit Brev saavel som Hs. Exelence det Brev, jeg skrev fra Weiningen, tager jeg mig den Frihed atter at foruleilige Deres Høivelbaarenhed med nogle Linier. Min Kone maae have faaet

et Brev fra Wien, hvori jeg lod medfølge nogle Recensioner, jeg bad hende anbefale Deres godhedsfulde Omsorg. — Min første Modtagelse her var just ikke meget behagelig, thi jeg blev behandlet med en tor fornem Venlighed, og de fleste spurgte mig om Efterretninger og uopfyldte Løfter af mine Landsmænd. I det første Dieblik besluttede jeg næsten strax at reise igjen, men den Tanke at komme hjem uden at have spillet affkræftede mig og jeg blev. Nu da Grev Czernin er kommet, har alting faaet et andet Udseende. Den overordentlige Naade hvormed han har modtaget mig var Signalet til alles venfskabelige Behandling. Der bliver syet nye Dragter, Roller doublerede, og hvad forhen var umuligt er nu det simpleste af Verden. Jeg gaaer fra en Smaas til den Anden og kan ikke noksom prise Wiens Behagelighed. I næste Uge spiller jeg tre Gange i Træk og begynder med Axel; altsaa naar De læser disse Linier er jeg paa Reisen hjem. — Theateret her er gandske fortræffeligt, og jeg har seet de største Bagateller med den inderligste Interesse. Paa Theater an der Wien giver man i Dag fjortende Dag i Nad: König Richard in Palästina, stedsse for fuldt Huus. Det er et gewaltigt Spektakelstykke, hvori der forekommer

Optoge og Fægtninger til Hest. Jeg har ikke seet det, thi Burgtheateret er mig for fjært, og da jeg ikke ønsker at blive Kunstberider kan jeg vel lade det være. Hvad Theaterets Indretninger angaaer, da ere de Følgende. Den øverste Chef er Grev Czernin. Hans Forretninger er egentlig at sanctionere alt hvad der foretages. Det økonomiske bestyres af en Hofraad Mosel og det artistisk litterære af Hr. Theater-Sekretær Schreivogel bekendt under Navnet West. Under Direktionen arbejde 4 Regisseure, hvoraf den ældste, Hr. Koch, er fritaget for at fungere, da han er 74 Aar og af meget svagelig Helbred; han har overmaade megen Righed med vor gamle Schwarz baade i Udvortes og Spillemaade. Samtlige Regisseure samles ugentlig hos Direktionen, hvorpaa Repertoiret bestemmes, og skrives ind i trykte Blanquetter, hvoraf enhver Skuespiller faaer et Exemplar, og paa dem findes Prover og Forestillinger anført, saa at ingen anden Tilsigelse gjøres nødvendig. Paa indstuderede Stykker gjøres aldrig Prove, med mindre der er nye Roller deri eller ogsaa at det har ligget saalænge at Personalet eller rettere den tjenstgjørende Regisseur finder det nødvendigt. Overalt gives kun tre Prover paa et nyt Stykke, men paa den første

findes baade Dekoration, Rekvifitter, Biperfoner, og fuldkommen Sikkerhed i Papirerne. Den Regifteur, fom har Maaned, maae være tilftæde hele Dagen, faa og om Aftenen ved Forestillingen. Han fører Protokollerne og desforuden indleveres dagligen en Rapport til Direktionen, der bestaaer af en trykt Blanquet, hvori alt maa udfyldes, hvad den foregaaende Dag har tildraget sig. Han er faaledes pligtig at anmeldte, om der er skeet Uorden ved Forestilling eller Prove, og om nye Stykker ere faaledes indstuderede, at de kan gaae. For ikke noiagtig at have anmeldt enhver Ting foreftrive Lovene strenge Pengemulkter, eller endog Tab af Registeurtjenesten. Her findes ogsaa fom i München den fortræffelige Inspicient, der maae sørge for at Scenen er i Orden, at Skuespillerne ere der, naar de skal ind, og tillige give Signalerne. Jeg kan ikke noksom rose den Indretning og den Rolighed, man føler ved at spille, thi man bliver itide averteret, og han siger den Indtrædende de første Ord af Replikken.

Lovene ere temmelig almindelige og vil i det Hele ikke passe for os; derimod medbringer jeg Schemata af Tilfigelsessedler og Dagsrapporter, faa og Schröders gamle Love for Theateret i Hamborg.

At beskrive Dem Wien er ikke mueligt i et Brev. Omegnen er særdeles deilig og Menneſtene ſelv et godmodigt, Iſtygt Folkefærd. I denne Tid har her tildraget ſig Ting, der have givet Wienerne megen Anledning til Dmtale. Den første var en polſk Grev Szarozinſky's Henrettelſe; han har nemlig dræbt en 70 Aar gammel Mand for at berøve ham hans Formue; forrige Mandag blev han udstillet paa en Forhøining paa Torvet og hans Dom publicered, og i Dag blev han hængt udenfor Byen. Henrettelſen gad jeg ikke ſee, derimod ſaae jeg ham blive bragt ud, og jeg tabte næſten Contenancen derover. Han ſkal have opført ſig med en uhyre Frækhed, ſkjældt Keiſeren ud og blev hængt op under Skjældsord. Den anden Høitidelighed var Fyrſt Trautmansdorffs Biſættelſe, han døde i diſſe Dage, var den første Embedsmand ved Hoffet, og blev derfor fulgt af alle Hofbrancherne, alle Garderne og Geiſtligheden under Fakkelsbeſtyning. Og hermed gaae mine Beretninger til Ende, dog maaskee er jeg iſtaand til mundtligen at foredrage Deres Høivelbaarenhed nøiagtigere Omſtændigheder. Grev Czernin har erkjendigt ſig særdeles nøie om min Stilling hjemme, og Korn ſagde mig, at han ogſaa havde ſpurgt ham om mine

Forhold; For n troer at han vil gjøre mig Forslag, thi uagtet alle Sag er dobbelt besatte, saa engagerer de her alt hvad de troer der er godt. Jeg skriver Dem dette som en blot Tildragelse, da De vist veed, at intet Tilbud kan erstatte mig Kjøbenhavn og mine kjære Forældre; desuden jeg veed, hvad jeg gjelder hos mine Landsmænd, men ikke hvad jeg vilde gjelde her. Og nu til Slutning rykker jeg frem med et Par Bønner som sædvanlig til den Mand, der aldrig nægtede mig noget. For det første beder jeg Deres Højvelbaarenhed om Afdraget paa de 300 Rdl., jeg har laant af Theatret, maa udsættes til jeg kommer hjem, da jeg nødigt vil udsætte min Familie for nogen Forlegenhed i min Fraværelse, thi jeg haaber tildeels at kunne betale ved min Hjemkomst. For det andet beder jeg Dem, naar de muligen seer Overhofmarschallen, at udvirke mig Tilladelse til at give mit Deklamatorium i Vinter, da maaskee ellers for mange kom mig i Forkjøbet, og for det tredie gjentager jeg min Bøn om at træde først frem i Cris den 7de. Naar jeg betragter disse sidste Linier, skammer jeg mig næsten over at have forlangt saameget af en Mand, der har saamange Forretninger, men jeg tør forsikre, at jeg vil gribe enhver Leilighed for at bevise Dem,

at jeg ikke er uværdig til Deres Godhed. Med mine inderlige Ønsker for Dem og Deres, beder jeg Deres hele Familie hilse, saa og min Kone ved Leilighed, ogsaa mine høie Foresatte og de blandt mine Colleger, der kunne interessere sig for mig. Dagen efter min sidste Fremtræden paa Scenen tager jeg mig atter den Frihed at skrive, og indtil da udbeder jeg mig Deres Høivelbaarenheds Gunst og Bevaagenhed og forbliver uforanderlig Deres
meget forbundne og underdanigste

N. P. Nielsen.

S. T.

Hr. Statsraad Collin!

N. af Dbr. p. p.

Hos Mester Jakel

ved

Robert Watt.

„Paa Dyrehavsbakken! — Nej, Gud fri os! — Lad os dog blot ikke komme dærop!“ vil man sikkert nutildags faae til Svar af Enhver, som man vilde foreslaae at gjøre en Tour over den en Gang faa berømte Bakke.

Dyrehavsbakkens Tid er afgjort forbi; men man behøver ikke at gaae mange Aar tilbage i Tiden for at finde, at Alt havde et ganske andet Udseende paa „Bagersborg Dyrehavsbakke“ end nu.

Spørg Bedstefader og Bedstemoder, ja spørg Fader og Moder, og det unge Danmark vil maaskee neppe troe paa de glødende Beskrivelser, der da ville komme for Lyset.

I et Skrift fra Fyrgerne finde vi følgende Betragtninger i Anledning af Bakkens daværende Blomstringstid:

„Dens første Opkomst maa søges i Kong Frederik III's Tid, og skjøndt den derværende

Kilde allerede var opdaget 1583 af Kirsten Piil, saa varede det dog længe førend den blev meget besøgt. Dette maa man blandt andet slutte af Arent Berentsens Bog: „Dannemarckis og Norgis fructbare Herlighed“, der er trykt 1655, men hvori hin Kilde aldeles ikke omtales. Derimod nævner han Helena Kilde, „som den, hvor aarlig et stort Tilloeb, isynderlighed fra St. Hansis Aften indtil Lauris Dag er, da maaskee Vandet er befundet sin største Kraft at hafve“. Da Holberg skrev sin Kilderejse, besøgtes Kirsten Piils Kilde uden Tvivl som Helena mest af Syge. St. Hans Aften ansaaes Vandets Kraft for størst, og derfor vælge Folk, især af Almuen, endnu i vor Tid helst St. Hansdag til deres Skovrejse. Saaledes vedligeholder Overtroen sig gennem Aarhundreder, uden at Hoben kan gjøre sig noget Regnskab derfor. — Kroniken fortæller, at 19de Juni 1663 bevilgede og forundte Kong Frederik III sin Kammertjener Jacob Petersen og hans Arvinger „i den lille Dyrehave ved Ibsstrup (Sagersborg) hvor han maa lade en Bygning opsætte og der et Virkhuus anrette, hvorpaa han al den Frihed maa nyde, som andre Virkhuuse her i Danmark nyde, isærdeleshed maa han selv der lade bygge, saa og der samme-

stedes, uden nogen Forhindring have fal adskillige Slags Viin og Olfjant af fremmed O. Alle andre Kroer skulde forbydes 1 Miil omkring Kjobenhavn, paa de Kroer nær, som i Landsbyerne ere bevilgede, O at falholde. Det maa være Enhver tilladt, i samme Virkhuus, Bryllup, Barfel eller anden Samqvem og Convent at lade anrette." (See Ryerups Efterretninger om Fred. III S. 407—8).

Det maa antages, at Dyrehaven, som den nærmeste Skov for Kjobenhavns Indbyggere, tidlig blev besøgt af dem. Hoffet valgte den ogsaa til sine Jagtforlystelser, og allerede førend Jagersborg Slot var til, tjente Ibsstrup fortrinligen til Jagtslot. Det er ikke usandsynligt, at det Værtshus, som Jacob Peterjøn fik Tilladelse til at anlægge i den lille Dyrehave ved Ibsstrup, stod paa samme Sted som Ermelund, og at Fortungaarden, Klampenborg og Bellevue efterhaanden bleve til, ligesom Nyften til at besøge Dyrehaven alt mere og mere tiltog. Kjobenhavns Indvaanere havde for en halvandenhundrede Aar siden kun faare faa offentlige Spadseretoure. Rosenborg Have var vel allerede til i Christian II's Tid, dog neppe tilgængelig for Alle og Enhver. Frederiksberg Slotshave blev

anlagt omtrent 1710, men stod vel heller ikke aaben for Alle. Naar man derfor vilde forlyste sig i det Grønne, saa kunde det i de Dage neppe skee andetsteds end i Gyldeulund og Dyrehaven. Men Fornøjelserne vare den Gang af en ganske anden Bestaffenhed end nu. Det hedder i Jacob Petersjens Privilegium: „at han ved Virkhuset, det tillades ham at anlægge, maatte lade anrette allehaande Leeg og Spil til Tidsfordriv, saasom: Pirkentafel, Klodsbane, Pailemale, Skydebane o. a. desl.“

I de sidste halvfjerdsindstyve Aar er Dyrehaven først gradevis stegen til sin Glæde og Herlighed, skjøndt gamle Dyrehavsgjæster ville paa-
staae, at den nu igjen er i mærkelig Aftagende. Endnu for nogle og tredfjerdstyve Aar siden fandtes der ikke en eneste Fjællebod. Alle Gjøglere gjorde deres Kunstler paa fri Mark, thi Stedet var endnu ikke saa bekjendt udenlands, at det kunde lokke Vinedandfere, Taftenspillere osv. herind. De to første Vinedandfere, som i en Del Aar gjorde deres Kunstler der, bandt deres Vine imellem to Træer; de vare begge Hnsarer og havde formodenlig en Gang gaaet til Haande hos en fremmed Vinedandfertrup. Men da man den Gang intet Bedre kjendte her til Lands,

gjorde disse Kunstere i Konsten temmelig stor Lykke. Siden kom „Harlekin-Manden“ med Dufferne, der i Begyndelsen gjaldt for en Virtuos. Men da Besøget blev stærkere og stærkere, saa udbredte Dyrehavens Ry sig ogsaa udenlands, og nu fandt alle mulige Slags Kunstnere deres Regning ved ogsaa at tage did lige som til Messerne i Tydskland. Der indfandt sig nu Kunstberiderselskaber, saasom Lysters, Chiarinys o. fl., store Menagerier, Boxcabinetter etc., og nu tiltog Fjællebodernes Antal betydeligt. Men Befordringen dertil var endnu kun til Lands, naar undtages Enkelte, der sejlede dertil i Baade. Den almindelige Kjørevej var over Gjentofte og Jægersborg. Strandvejen var indtil for en Snes Aar siden altfor sandet, og Ordrupvejen blev ikke afbenyttet før end Sagtvejen aabnedes. Ved Dampskibsfartens Indførelse var det her til Lands allerhoist Samkvemmet med Dyrehaven, der lettedes, og Dampskibet „Caledonias“ Ankomst kan ansees for en vigtig Begivenhed i Dyrehavens Historie. Samtidig dermed blev der sørget for Vejens Forbedring. Ved Anlægget af en Fodsti til Charlottenlund og Dyrehaven blev det muligt for Fodgjængere at spadserere i største Mængde langs med Strandvejen lige op til

Dyrehavsbakken. Fra den Tid af tabte Gjentofte, forhen det betydeligste Holdested, hele sin Sogning af Dyrehavsgjæster. Senere er, som bekjendt, Strandvejen bleven istandsat, og Befordringsmidler saavel til Lands som til Vands er der nu for Tiden Overflodighed af."

Men skjøndt Befordringsmidlerne siden den Tid ere blevene betydeligt forbedrede, ja skjøndt man nu paa Dampens Vinger kan flyve lige ind i Hjertet af Dyrehaven, er det dog Aar for Aar gaæet tilbage med „Bakken“. En enkelt af de gamle „poetiske Carrousfeller“, som en af Bakkens ældste Artister en Gang benævnedes de første Forlystelsesmaskiner af den Art, der kjendtes her, findes vel endnu, men ellers er saa at sige alle Herlighederne efterhaanden forsvundne. „Konstnerne“ ere flygtede, Publicum med, og Bakken er en Ruin.

Kun en af Bakkens Grundpiller staaer endnu i al sin classiske Simpelhed, og det er Mester Sakel. Aarene ere rundne hen, Bakken er billedlig talt sunken; men Mester Sakel throner endnu i sin lille Bod, og er der nutildags i det Hele taget Folk tilstede, kan man være vis paa, at de ere samlede foran det primitive Theater, hvor Dufferne med de bulede Bander, de defecte Næser og de bro-

gede Bjalter udføre det bekjendte borgerlige Skuespil, saa rigt paa heftige Sammenstød, paa Kjærlighed og Intriguer.

Der er vist kun saa Menneſter, der ikke i det mindſte en Gang i deres Liv have overværet dette Skuespil med den raſt fremadſtridende Handling, der ikke have en, om end kun dunkel, Erindring om den ſmukke Madam Roſets Kjærlighedſeventyr, om „den unge Sakel“ Spilopper og Friernes Fejder; men der er dog maaskee ikke Mange, der rigtigt kunne mindes Replikkerne eller Scenerne i dette ejendommelige Værk.

Vi ville derfor bidrage vort til at gjøre Meſter Sakel bekjendt i ſin Helhed og gjengive nedenſtaaende ordret hele det ſpændende Stykke, der ſom man vil ſee udmærker ſig ved en ualmindelig Naturlighed i Replikken og en rørende Simpelhed i Scenebygningen.

De optrædende Perſoner ere følgende.

Madam Roſet.

Friren.

Gamle Frier.

Gamle Sakel.

Unge Sakel.

Hvad Skuepladsen ſkal foreſtille, omtales ikke; diſſe højt forſkjellige Scener foregaae, lige ſom i andre claſſiſke Værker, alle paa et og ſamme Sted udenfor Huſet. — Man kommer ſtrax ind i Situationen ved Frirens første Monolog.

1ste Scene.

Frieren (kommer ind).

Beg har hørt, her skulde være saadan en meget smuk Bortshusholderste, den smukke Madam Koset. Madam! Madam!

Madamen (kommer ind).

Tjenerinde, min Herre, er det mig, De vil tale med?

Frieren.

Kun Dem, søde Madam.

Madamen.

I hvad Anledning vil De tale med mig?

Frieren.

Angaaende et Giftermaal.

Madamen.

Beg har ikke Tid endnu, min Herre; vil De komme igjen om en halv Time. (gaaer)

Frieren (til Publicum).

Om en halv Time! Beg passer Madamen op. (gaaer)

2den Scene.

Gamle Sakel (kommer ind).

Beg er en gammel Mand, der har havt fem Koner og ønsker mig den smukke Madam Koset til den fjettede. — Madam! Madam!

Madamen (kommer ind).

Mig Tilladelse, hvad er Deres Erinde? Hvad Godt vil De mig?

Gamle Sakel.

Jeg er en gammel Mand, der har havt fem Koner og onsker mig den smukke Madam Hofet til den fjettede.

Madamen.

Vil De indgaae tre Accorder, jeg vil paalægge Dem efter min salig Mands Død?

Gamle Sakel.

Angaaende den første?

Madamen.

Om De kan finde Dem i at staae op om Morgen og koge Kaffe og Chokolade og bringe mig paa Sengen?

Gamle Sakel.

Nej, det var min Ere for meget.

Madamen.

Nej, Eren maa være min.

Frieren

(kommer og slaer Gamle Sakel og smider ham ud; Madamen gaaer).

Frieren (til Publicum).

Nej, Eren skal Pinedød være min. Der kommer den Messingkopf, Mester Sakel, han troede han

skulde faa den smukke Madam Koset; men det vil koste hvad det koste vil, skal hun høre mig til. (gaaer)

Gamle Sakel (kommer).

Jeg troer paa min Gæ de rive Hat og Paarh af en gammel Mand her.

Madamen (kommer).

Na, det skal De ikke fere Dem om, det var kun min Gaardskarl.

Gamle Sakel.

Altjaa det andet?

Madamen.

Om De kan finde Dem i at gaae bag efter mig om Morgenen og bære Kurven, naar jeg gaaer paa Torvet.

Gamle Sakel.

Gud hjælpe mig arme Mand at bære nogen Kurv, jeg har Ulykke nok med at bære mig selv.

Madamen.

Hvis De skulde blive syg og daarlig, skal jeg nok lade Dem curere.

Gamle Sakel (til Publicum).

So, det vilde vist blive en dejlig Curering, Madamen vilde tilstede.

Frieren (kommer ind og slaaer ham)

Jeg er Madamens Husdoctor, jeg curerer for Gigt (smider Gamle Sakel ud; han gaaer selv bag efter).

Gamle Sifel (kommer).

Jeg troer, der er et stort Hexeri i denne lille
Eremithytte.

Madamen (kommer).

Det skal De ikke fere Dem om, det har jeg
jo en Gang sagt, det er min Gaardskarl.

Gamle Sifel.

Holder De Gaardskarl til at prygle af?

Madamen.

Nej, aldeles ikke.

Gamle Sifel.

Altsaa det tredie.

Madamen.

Om De kan finde Dem i at see lidt igjen-
nem Fingrene, naar De seer der kommer smukke
Gjæster og besøger mig paa mine Bærelser.

Gamle Sifel.

Saa De vil altsaa have at jeg skal være Han-
rej paa min gamle Alder.

Madamen.

Nej, aldeles ikke, blot see lidt igjennem
Fingrene.

Frieren (kommer).

Du skal blive fri for Hanrej (slaaer ham, smider
ham ud og gaaer).

3die Scene.

Frieren.

Han troede, han skulde have den smukke Madam Roset, men nu skal hun høre mig til. —
Madam! Madam!

Madamen.

Det er dog forstrækkeligt, man kan ikke komme op om Morgenens før end tusinde Friere løbe her paa Døren.

Frieren.

O, Madam den halve Time er forløben, og jeg er saa forliebt som en død Rotte; jeg kunde paa min Ære ikke blive længer.

Madamen.

Det maa være en stor Vindbeutel, at en død Rotte kan være forliebt i!

Frieren.

Seg er en stor Nar efter Fruentimmer.

Madamen.

Uden Forstjæl! Vil De indgaae tre Accorder, jeg vil paalægge Dem efter min salig Mands Død.

Frieren.

Seg vil indgaae om det saa var hundrede Accorder. Angaaende den første?

Madamen.

Om De kan finde Dem i at staae op om Morgenen og koge Kaffe og Chocolate og bringe mig det paa Sengen?

Frieren.

Dertil holder jeg mig en Tjeneste = Pige, hun laver en dobbelt Portion, saa drikker jeg med.

Madamen.

O, det var jo dejligt, saa faaer jeg en Tjenestepige med det Samme.

Frieren.

Det kan vi jo ikke være foruden. Angaaende den anden?

Madamen.

Om De kan finde Dem i at gaae bag efter mig om Morgenen og bære Kurven?

Frieren.

Dertil holder jeg mig en Gaardskarl.

Madamen.

Det var jo dejligt, saa faaer jeg baade Tjenestekarl og Pige. Du bliver sikkerlig min Mand.

Frieren.

Utsaa det tredie og sidste?

Madamen.

Kan De finde Dem i at see igjennem Fingrene,

naar der kommer smukke Gjæster til mig paa mine Bærelser?

Frieren.

O! min gode Kone! kan det indpartere os Noget, seer jeg gjerne igjennem hele Haanden.

Madamen.

Saa er Du min Mand og jeg din lille Kone.

Frieren.

Altsaa behøve vi hverken Degn eller Præst.

Madamen.

Nej, aldeles ikke (De kysse hinanden).

Frieren.

Se, saa min gode Kone vil Du nu være af den Artighed at gaae ned og passe dit Kjøfsten, saa skal jeg nok passe mine Gjæster og mine Bærelser.

Madamen.

Nej, min lille Mand, den Accord har Du en Gang indgaaet, Du gaaer ind og passer din Have og din Reglebane, jeg bliver oppe at passe mine Bærelser og mine smukke Gjæster.

Frieren.

Nej, veed Du hvad, min gode Kone, det var temmelig tidlig, Du vil sætte mig graa Haar i Hovedet og Hjer i Hatten, nu gaaer Du.

Madamen.

O nej!

Frieren.

Du gaaer (flaaer hende).

Madamen.

O nej!

Frieren (smider hende ud).

Seg skal Binedød vise Madamen, at jeg er bleven Mand i Huset. Se her er det bedste Bord Madam Koset ejer i sit Hus, nu kommer det an paa, om der vil komme nogle Gjæster.

4de Scene.

Unge Sakel.

God Dag, Hr. Bart! Aber derpaa jeg har hørt at De har godt gammelt Øl, maae jeg bede om et Krus.

Frieren.

Du skal faae om Du vil have ti Kruse, naar Du har Penge at betale med (flaaer ham paa Lommen). O, det rasler, Du skal faae strax (gaaer).

Unge Sakel.

Han troer, jeg har Penge i Lommen, jeg har ikke en Skilling, men lad ham kun komme, jeg skal nok drikke Ølet (sætter sig paa Bordet).

Frieren (med DL).

Af Bordet Slubbert, her er godt gammelt DL.

Unge Sakel.

Aber derpaa, er det ogsaa godt gammelt DL.

Frieren.

Drif, drif, min rare Dreng, det er Pinedød
godt gammelt DL.

Unge Sakel (drifter).

Tak Hr. Vært, det var godt gammelt DL,
men jeg vil lade Dem vide, jeg har ingen Penge at
betale med.

Frieren.

Hør, min rare Dreng, er Du gaaet i Værts-
hus og har krævet ind, maa Du have Penge at
betale med.

Unge Sakel.

Jeg har en brav gammel Fader, som kommer
i Morgen og betaler for mig.

Frieren (flaaer ham).

Betal!

Unge Sakel.

Min Fader betaler.

Frieren (smider ham ud).

Jeg kjender nok hans gamle Fa'er, det er den
alte Mester Sakel; tro mig, naar han kommer vil

der vanke, men jeg skal Pinedød vise, jeg er Mand
i Huset.

Gamle Sakel (kommer).

God Dag Hr. Bært.

Frieren.

Taf, Taf, Hr. Sakel.

Gamle Sakel.

Aber derpaa, hvorfor slog Du min Søn igaar.

Frieren.

Hvorfor kommer din Søn paa Bærtshus og
har ingen Penge at betale med?

Gamle Sakel.

Har ikke han, har Pinedød jeg!

Frieren.

Gjør Du mig for længe Næse her, faaer Du
min Sjæl noget med.

Gamle Sakel.

Troer Du, jeg er bange for Dig? (De slaes)

Frieren.

Troer Du, jeg er bange for Dig? (Sakel tager
Kruset, de slaes med Krus og Bord, ud af Døren.)

5te Scene.

Frieren.

Beg vil tage til min gamle Profession igjen,

jeg er Skræder. (Han kalder paa Drengen) Sakel!
herop Dreng.

Unge Sakel.

Seg har ikke Tid, jeg skal fuge Kaffe for
Madamen.

Frieren.

Du kommer strax, naar jeg kalder, Koter.

Unge Sakel.

Seg hedder Pinedød ikke Peter.

Frieren.

Det er en Helvedes Dreng, men en flink Ar=
bejder. Kommer Du snart, Sakel?

Unge Sakel.

Her er jeg, Mester.

Frieren.

Gaa ned og hent mit Skræderbord.

Unge Sakel (bringer det).

Her er Skræderbordet, Mester.

Frieren.

Nu gaaer Du ned og henter den gamle
Cantusche.

Unge Sakel (henter den).

Her, Mester, er den gamle Cantusche.

Frieren.

Nu sætter Du Dig paa Bordet og sner en ny Che=

nillie af den gamle Cantusche til jeg kommer igjen, faa skal Du blive Svend iovermorgen. (han gaaer hen til Siden)

Unge Sifel.

Ha! ha! kan De hore hvad Mester jeg har. Det er den største Kjæltring her i Landet, han vil, jeg skal sye en nye Chenillie af en gammel Cantusche.

Frieren.

Ha! ha! min Dreng han roser mig, han siger jeg er den største Kjældermand i hele Landet, og jeg boer i Kjøbenhavn paa en fattig Bagsal.

Unge Sifel (til Publicum).

Seg sagde ikke Kjældermand, men Kjæltring.

Frieren.

Hør, min rare Dreng, lad mig see Du sjer flittig; naar jeg kommer igjen, skal Du bekomme Chokolade, Pomade, en nye Nase og en smuk Hue.

Unge Sifel.

Saa maa Mester ikke gjøre som Mester gjorde i Forgaars.

Frieren.

Hvad gjorde jeg da, min rare Dreng?

Unge Sifel.

Gaae til Prinds Rjørud og drikke Pengene

op, komme hjem og være fuld og prygle Madamen.

Frieren.

Din Hælvedes Dreng, skal Du saadan fortælle mine Fejl for det ærede Publicum, (butter) lad mig; see Du syer flinkt, min rare Dreng (han gaaer Drengen syer)

Madamen (tommer).

God Dag, min rare Dreng, hvordan blev det med Kaffen, Du skulde lave.

Unge Sakel (tommer).

Madamen veed Robberkjedlen staaer paa Assistentshuset, jeg satte Blikkjedlen over og glemte at slaae Vand paa, saa rendte Tuden af og løb Pokker i Bold ned i Skillingsmandens Mose.

Madamen (gaaer).

Gamle Frier.

God Dag, min rare Dreng.

Unge Sakel. (slaaer ham).

Kalder Du mig for Dreng jeg skal være Svend i Overmorgen.

Gamle Frier.

Naa, min kjære Svend-Dreng, skal Du derfor slaae? Kan Du skaffe mig fat paa din Madame, jeg betaler Dig derfor.

Unge Sakel.

Hvad vil han min Madam?

Gamle Frier.

Det kan være Dig det samme. Jeg giver Dig en gammeldags Rigsort, naar Du skaffer mig fat paa hende.

Unge Sakel.

Sa, saa løber jeg ad Helvede til med Rigsorten.

Gamle Frier.

Det kan være det samme. (Drengen gaaer)

Madamen.

Er det mig, De vil tale med?

Gamle Frier.

Kjender Du ikke din gamle Kjæreste for femten Aar siden?

Madamen.

O ja! men nu er jeg blevet gift med en ærlig gammel Skræder.

Gamle Frier.

Derfor kan Benskab og Kjærlighed være lige godt —

Madamen.

Sa, det kan det ogsaa, naar han ikke faaer det at vide (lysser ham).

Unge Sakel (kommer ind. — affides).

Seg skal Pinedød fortælle Mester det Utsammen, naar han kommer hjem. (gaaer)

Gamle Frier.

Hvad vil Du nu sige til din Mand, naar han kommer hjem, hvis den Pokkers Dreng fortæller det?

Madamen.

Seg bilder ham ind, det er min Broder, der har været bortrejst i femten Aar, der nu er kommen tilrejst.

Gamle Frier.

Det kan Pinedød være godt. (kysjer hende)

Unge Sakel (kommer ind — affides).

Seg skal fortælle Mester det Utsammen, Utsammen! — (gaaer)

Madamen.

Nu vil jeg sige Dig Farvel, jeg venter min Mand at komme, vil Du gjøre mig den Fornøjelse at komme igjen i Eftermiddag og drikke en Kop The. (Gamle Frier gaaer)

Frieren (kommer i det samme).

Seg troer Pinedød Du har fremmede Gæster. naar jeg er ude.

Madamen.

Nej, min lille Mand, det er en glædelig Ti-

dende, min Broder er kommen tilrejsfende, der har været bortrejst i femten Aar.

Frieren.

Du har jo aldrig fortalt, at Du havde nogen Broder.

Madamen.

Ach, jeg vilde ikke lade Dig vide, at min Familie er saa stor som den er.

Frieren.

Naa, det var en anden Sag, saa kan Du gjerne gaae ned og passe dit Rjokken. (hun gaaer; han seer til Bordet) Den Satans Dreng har ikke slyet et Sting paa Cantuschen. — Sakel!

Unge Sakel.

Mester!

Frieren.

Herop, Dreng.

Unge Sakel.

Seg har ikke Tid, jeg skal vende Sursteg for Madamen.

Frieren.

Nu kommer Du strax, naar jeg talr, og lader Surstegen fare.

Unge Sakel (kommer).

Vidste Mester hvad jeg veed, skændte Mester ikke paa mig.

Frieren.

Det kan jeg lide, Du har altid været mig en tro Dreng, lad mig see, Du siger mig Sandhed.

Unge Sakel.

Mester troede det var Madamens Broder, der har været bortrejst i femten Aar.

Frieren.

Sa!

Unge Sakel.

Sa her og i Helvede, det var hendes gamle Kjæreste for femten Aar siden.

Frieren.

Tænkte jeg ikke nok, det var galt (slaaer i Bordet)
Jeg skal gjøre den Knægt gal, naar han kommer.
— Kone!

Unge Sakel.

Mester maa for Alting ikke slaae Madamen.

Frieren.

Det kan jeg lide Dig for, Du holder lidt med din Madame.

Unge Sakel.

Men naar Mesters Madames Broder kommer, saa skal Mester passe paa og give ham saadan en og dito og dito. (slaaer Frieren og gaaer)

Frieren.

Av, av! Det er Pokker til Dreng, han giver mig tyk Næse og blaae Øjne. — Kone!

Madamen.

Sa, lille Mand.

Frieren.

Er Maden færdig?

Madamen.

Lad Sakel hente den. (gaaer)

Frieren.

Sakel!

Unge Sakel.

Mester!

Frieren.

Gaa ned og hent Maden.

Unge Sakel.

Her, Mester, er Surstegen.

Frieren.

Er det Sursteg? Det er Krukkeærter med Lavendler paa.

Unge Sakel.

Her, Mester, er Sauce.

Frieren.

Er det Sauce, det er en hel Potte fuld af

Regnvand. (til Publicum) Her skal blive en Helvedes
Suledag af i Dag. — Kone!

Madamen.

Sa, lille Mand.

Frieren.

Hvad er det for Mad Du har lavet til mig
i Dag?

Madamen.

O, det er din Livret, det er Sursteg.

Frieren.

Sa, Alt dette her er godt nok, men hvad er
det for en in pertinent Bodelogn, Du har bildt mig
ind. Sagde Du ikke, det var din Broder, der var
rejst bort for femten Aar siden, og saa er det din
gamle Kjæreste.

Madamen.

Har nu den Satans Dreng været der og bildt
Dig en Portion Løgn ind? nu skal Du see, min
Broder kommer i dette hellige Øjeblik med sine
Papirer.

Frieren.

O, hans Papirer ere brændte i den store
Ildbrand.

Gamle Frier (kommer).

God Dag!

Frieren.

Er det Dig, der er min Svoger?

Gamle Frier.

Ja det er, kjære Svoger.

Frieren (drejer ham og slaaer ham).

Han seer ud bag paa som paa Ryggen. (de slaaes)

Frieren tager Bordet. Unge Sakel kommer med Cantuschen og slaaer; Gamle Frier smides ud.

Tæppet falder.

Medskriveren af disse Linier har altid næret en stor Interesse for Mester Sakel og har ikke forsømt nogen Lejlighed, til at studere hans Færden her eller den Maade paa hvilken hans Slægtninge Monsieur Guignol i Frankrig eller Punch and Judy i England optræde. Han har endog nydt den Ære at være bag Coulisserne hos Mester Sakel under en Forestilling, Noget, der er meget Forskjelligt fra at tilbringe en Aften i Primadonnaernes Foyer paa Châtelet; men det har sin store Interesse at see vor geniale Datz i Virksomhed. Skoflækkeriet bliver da i Ordets egeulige Betydning lagt paa Hylde, og hele Hr. Datz's Tankegang drejer sig da kun om hans meget fremkommelige Kunstnere, der ikke efter Tæppets Fald plage ham

med Anmodninger om Koller eller Sligt. Directeuren for Truppen kan alle Kollerne paa sine Fingre, paa dem sidde Konstnerne, der, med Undtagelse af Madam Roset, som altid optræder med passende kvindelig Stivhed, baade ere føjelige og bøjelige, og fra Tappet gaær op og indtil det falder, har han nok at gjøre.

Se ham en Gang, inden han døer, han er allerede gammel, og med ham falder maaskee Mester Sakel, Dyrehavens sidste Grundsten.

Fattigdom.

En Fortælling

af

Bilhelm Møller.

1.

Det traf sig en Gang saaledes, at en fattig Bondepige paa samme Dag fik tvende Friertilbud. Et kom fra en rig Gaardmand, et andet fra en ung Tjenestekarl, der var ligesaa stakkels som hun selv. Men med den Sidste var hun voxet op Gaard om Gaard, i deres Barndom havde de været Legekammerater fra Morgen til Aften, og siden, da de blev ældre, søgte de hinandens Selskab, saa ofte Lejligheden gaves. Herved bleve Folk tidlig vant til at betragte dem som et Par, der horte sammen, og den Tale fandt almindelig Tiltro, som forsikrede, at mellem de Unge var der allerede lange klappet og klart. De ventede kun paa, at Ole skulde faae et lille Hus for sig selv; saa vilde Forældrenes Samtykke hurtigt blive indhentet, og Forbindelsen træde aabenlyst frem.

Paa Landet nøjes man ikke med at hviffe i Krogene om formodede Kjærlighedshistorier, men man tager mere ligefrem og mere plumpt fat paa den Slags Forhold. Følgelig var det umuligt Andet, end at Nils Varsen maatte være underrettet om Sagernes Stilling. Og dog fyslede han i sit Hjem hin Søndagmorgen ligesaa jindig og sikker med sit Arbejde, som nogenfinde før; han trak i Risteklæderne paa samme langsomme Maade, som naar han til dagligdags skulde ud til Gilde eller Begravelse; og da han omsider slentrede hen over Marken med den sølvbeslagne Merskumspibe i Munden, pustede han Røgskyerne fra sig selvtilfreds og ubekymret, som om han var paa det Rene med, at han netop lige saa let kunde blæse al Verdens Modstand og Hindringer over Ende. Først da han af Faderen var bleven bedt om at tale til Pigen selv og nu stod foran hende, der undselig og beflemt højede Hovedet ned mod Skjodet, sporedes der en svag Forandring hos ham. Hans Bevægelser bleve et Øjeblik noget mindre trygge og mere hastige, Stemmen kom til at dirre en Smule, efterhaanden som han talte, og endelig brød det helt løs i de Ord, hvormed han sluttede: „Jeg veed nok, Karen Marie, at Somme tænke, Du og han

De skulde være gode Benner, og derom faaer Du begribeligvis at raadføre Dig med dit eget Hjerte, om Du holder mig god nok til at blive din Mand. Dog skulde Du for din egen Skyld i Tide huske paa, at hvor Fattigdom gaaer ind, gaaer mangen Gang Kjærligheden ud, og at Ingen har let ved at tørste Svede af golde Straa."

Under den sidste Del af Taleren var Gaardmanden kommen i Sadelen igjen, og saaledes drev han nu hjem ad med lige saa stor Ro, som den, hvormed han gik ud. Svar, havde han sagt, kunde hun skikke, naar hun fik tænkt over, — hun vidste vel nok, hvor det var, han boede. Kort efter viste De sig hæseblæsende, skræmmet hid af Røgtet om det fordelagtige Tilbud, hvilket hurtigt havde udbredt sig over Landsbyen. Og saa han blev af Faderen henvist med sin Bøn til den, hvem Sagen nærmest vedkom, og mente, at saa vilde det med Guds Hjælp nok jævne sig. Men da man kaldte paa Karen Marie, svarede der ikke, og da man søgte efter i Hus og Have, fandt man Ingen. Bekymringen steg, efter at hun endnu ikke til Middag var vendt tilbage, og skjøndt Gangen var tung, begyndte De derfor en frugtesløs Søgning hos Naboerne, der modtog ham med undertrykte Smil

eller med drillende Formodninger om, at den Savnede sikkert kunde findes i sin ny Vejlers Arme. Men paa Eftermiddagen var der dog endelig En, som gav bedre Svar: Han havde seet hende gaae over imod Skoven, strax efter at Nils Larsen havde forladt Huset. Til Skoven skyndte nu altsaa De sig og strejfede om paa Kryds og Tvers, indtil han silde om Aftenen traf sin Kjæreste siddende paa en Grøstefant, halv skjult af det omgivende Lovværk og stirrende tankeløs eller tankefuld frem foran sig.

Det Uventede i Nils Larsens Frieri og den Selvtillid, hvormed han talte, havde bragt Forstyrrelse i hendes Sind. Hele hendes aandelige Indhold rystedes hulter tilbulter, og der var et Øjeblik, hvor Forskjellen mellem Gammelt og Nyt, Almindeligt og Usædvanligt ikke længer eksisterede, fordi det laa lige saa nær for Tanken at gribe det Ene som det Andet. Men netop i dette Øjeblik faldt hans sidste Replik. Derved fik Ordene en Magt, som ellers ej lettelig vilde være blevet dem til Del: de fik Styrke til at raabe et gammelt Minde ud fra den Krog, hvor det i lang Tid havde ligget glemmt. Thi først havde de lyse Billeder, med hvilke Læsningen af mange Bøger fyldte

hendes Indre, siden hendes vaagnende Kjærlighed til Ole skubbet det længere og længere derind; og saa havde de lagt deres Skjær over den daglige Dont, saa der ikke af den fødtes noget Udbrud, der var kraftigt nok til at naae ned til det affides Opholdssted. Men nu kom Erindringen frem, nu stod den der, spejdende og nikkende, den voxede som Troldgubben i Eventyret og kom med hvert Minut nærmere. Hun vilde løbe fra den, ud i Marken, ind i Skoven, men den hinkede efter hende og begyndte at hviste hende i Øret. Saa steg Stemmen, nu talte den højt, højere, bestandig stærkere og stærkere, indtil den skreg, saa det zitrede i alle hendes Nerver. Og den kunde saadan en morsom Historie: Der var en Gang en Moder, som kom hjem en Aften fra Arbejde til sin syge Mand og til sin fultne lille Datter. Undervejs havde hun villet kaste sin Fattigdoms Byrde fra sig, om end kun for en liden Stund; til Gjengjæld bragte hun nu en ny Tyngde med sig til Huset. Manden græd, hun støjede og skjældte, han tystede paa og bebrejdede, hun blev vild og foer op. Saa tog det ene Ord det andet, gjensidige Beskyldninger fyldte Luften, tilsidst et Slag! — der laae den Syge kastedet tilbage paa Bænken og med en blødende

Stribe over Rinden. Hun blev ved at true, blev ogsaa den følgende Tid ved at drikke og at slaae, det var ret et lystigt Liv! Og saadan gik Dagene, i hvilke Manden langsomt vandt sit Helbred igjen. Men da hændtes snart efter den Forandring, at det nu var hende, der trængte til Pleje og Hjælp, medens hun feberhed og forvirret væltede sig om i Sengen, indtil der omsider kom en Stund, hvor den lille Pige maatte løbe hastigt for at hente Faderen, at han dog endnu en Gang kunde skjænke Tilgivelse til sin døende Hustru. Saa foer hun bort i Fred og lod ham tilbage, bøjet og brudt. Han sad helst i Ensomhed og grublede, eller han klagede halvhojt over sine trange Kaar; thi fra dem var Ulykken kommen, sagde han. Ene Datteren hørte hans tungsindige Ytringer og bragtes derved til at tænke paa, hvor ofte Moderen for sin Død havde indblandet netop det Samme i sin forfærdelige Samren.

3 Aarenes Løb vare hine Klager forstummede. Men nu fornam Karen Marie dem igjen, og det Døde forbandt sig med det Levende, Moderens Suk rakte Haand til Nils Larsens sikre Spot. Det maatte da være sandt, at der hvilede en Forbandelse over Fattigdommen! Men naar nu To holdt rigtig af hinanden, saa kunde den dog vist

aldrig ramme dem? Hun svarte sig selv, at Forældrenes første Samliv havde været velsignet med den rigeste Forstaaelse og Samfølelse — Forbandedsen kunde komme alligevel, den kunde ogsaa træffe Ole og hende, hvis de giftede sig! Og ved hvem kunde den komme? Ikke ved Ole, thi han formaede Intet uden det Gode; men ved hende? Forbarmende Gud! om Moderens Skjæbne skulde være over Datteren! om hun skulde bringe Ulykken og til ham! — Aldrig! Aldrig!

Hun sprang op, hvor hun sad, og gik hurtigt videre. Phantasiens Anskuelse af det Svundne fik Liv udenfor hende, og Skikkelserne blandede sig ind i det Nærværende og gjøglede omkring hende. Hos hvem skulde hun finde Hvile? Hun havde en instinctmæssig Fornemmelse af, at det ikke gik an at søge ud til andre Mennesker, for hun var bleven sig selv mægtig. Der var dog ikke en Gæst, paa hvem hun kunde kalde med den Virkning, at Svaret traadte frem i hendes Sind og truede Bolgerne, saa det blev blikstille. Deres Raad og Tale kunde blot skaffe hende en kort Udsættelse i Kampen, og kun en saadan, som hun ikke turde modtage. Thi Fristen vilde fyldes af Frygten for dens Udlob og saaledes blive rædselsfuldere end selve Kampen.

Det maatte desuden have en Afgjørelse nu strax, ellers blev hun syg, affindig, hun vidste selv ikke hvad. Derfor vilde hun stride her i Ensomheden, i denne forfærdeligt befolkede Ensomhed; hun vilde gruble her i Stilheden, af i denne saa uhyggeligt larmende Lydløshed. Naar hun blot kunde sætte sig ned, samle sine Tanker og rigtigt overveje! Men i det Samme traadte Synerne hende nær og joge hende affted paa vild Flugt gjennem Skoven.

Træt af Løbet sank hun om paa en Jordvold og formaade ikke at rejse sig igjen. Brystet gif stærkt, og Vinden viftede i det nedfaldne Haar, ellers var Alt ubevægeligt. Dine stode stivt opspilede og syntes lige som det øvrige Ansigt forstenede i Skræk. Saaledes laa hun længe. Med Et rejste hun sig imidlertid halvt over Ende: hvorfor havde hun ikke taget sin Tilflugt til Ole og bedt ham om Hjælp? Spørgsmaalet kom som et Lyn, hvislede igjennem hende og døde hen; men forinden havde det lyst op over en hel Tankerække, som hun nu gav sig til at gaae langsomt efter, Led for Led. Maaske havde hun aldrig før i Dag seet rigtig paa, hvad hendes Forhold til Ole egenlig betød. Gjennem sin Kjærlighed var hun vel bleven bekendt med Glæder og Sorger, men dog kun med saadanne, som laae i selve Kjær-

lighedens eget Bæsen og fulgte umiddelbart med den. At der var andre, som kom udvortes fra og traadte i Berøring med eller stillede Krav til den, havde hun aldrig tidligere tænkt over; derom havde hendes Bøger jo ikke heller sagt hende et eneste Ord. De talte om Skinsyge, om Angst ved den Elskedes Udebliven, Jubel over hans Komme og lignende Følelser, som alle havde gjæstet hendes eget Hjerter. Men hvor stod der Noget om Sult og nøgne Bægge, eller hvem berettede, hvorledes To bare sig ad med at bevare Lykken under Fattigdommens Hjemføgelser? Det var aldrig faldet hende ind at see Ole og sig selv i det usle lille Huus, de nødvendigvis maatte komme til at beboe, eller under de Sorger, som deres trange Kaar muligvis vilde bringe. Alt havde været lyst og smilende rundtomkring dem. Men hvis Grunden hertil var, at hun havde levet sig ind i en Verden, som hendes af Læsning bestemte Sind selv havde skabt, hvorledes skulde hun da dække det Svælg, der blev imellem den og Virkeligheden? Hvordan kunde hun trives i Skynnen, naar hun havde opdraget sig selv til Solskin? Og havde hun saa ikke i denne falske Belysning seet galt af sig selv, holdt hun virkelig rigtig inderlig af Ole?!

Undersøgelsen var pinlig og besværlig. Ved hvert lille Punct bojede hun bange af, kom lidt efter tilbage, men veg saa strax igjen bort. Saaledes gif Tiden, og Aftenen faldt paa, uden at hun mærkede det. Da var det, at nære, hastige Fodtrin vakte hende af hendes Grublen. Hun vendte sig, sprang op, og gjorde en Bevægelse, som om hun vilde flygte. Men i samme Nu var han ved den endelig Fundnes Side, slyngede Armen om hendes Hals, trykkede hende op til sig og kysfede hende heftigt mange Gange. Derefter fjernede han Ansigtet lidt for ret at betragte sin Skat: saa gled Hænderne, som han havde trykket om hendes Kinder, langsomt ned hver til sin Side, indtil den ene fik hængt sig fast i hans Vestelomme, medens den højre Arm lagde sig ganske løst om hendes Liv og kun ved et næsten umærkeligt Tryk drejede hende om. Begge gif stille hjem efter.

Karen Marie ventede længe paa, at hendes Bedfager skulde bryde Tavsheden. Men nu tittede allerede Landsbyens Huse frem, og saa spurgte hun: „Hvad var det for, Ole?“ Han svarede ikke, men da hun gjentog Spørgsmaalet, kastede han Hovedet rask tilbage og sagde: „Na, jeg er en Nar, Karen, en stor Nar. Det var ikke Andet end det, — ja

Du maa nok lee af mig —, men det var nu det, at før da jeg saae paa Dig, saa syntes det mig paa en Gang, Du saae helt anderledes ud, end Du plejer.“ — „Hvordan saae jeg da ud, Ole?“ hvistfede hun meget sagte. Han overhørte det derfor og fortsatte kjæft og livligt, idet han en Tidlang saa godt som slet ikke ændse de saa Ord, hvormed hun blandede sig i Taler, og i ethvert Fald ikke bemærkede den Udsprethed og Usikkerhed, med hvilken de skjødes ind.

„Hvor kunde jeg dog ogsaa finde paa saadan noget dumt Tøj! Og vi, som har saa Meget at tale om. Ja, for Du maa vide, Karen, jeg har, ja jeg har friet om Dig hos din Fader i Dag!“

„Har Du?“

„Det var jo rigtig nok imod Aftalen, men lige godt — jeg kunde ikke lade det være, Karen. Og veed Du, hvad han sagde? Han sagde saadan, at han vilde hverken sige Ja eller Nej, for det maatte Du selv om, hvad Du meente, der var bedst for din egen Lykke.“

„Han vilde hverken sige Ja eller Nej,“ gjentog hun halvhøjt for sig selv.

„Men saa sagde jeg, at naar der da ikke var Andet i Vejen. — — — Ja men, hvorfor var Du løbet

din Vei?" afbrød han sig selv, „og hvor har Du været henne hele Dagen? Jeg har været saa angst for Dig, Karen, aa, Du kan aldrig troe, hvor jeg var bange, lige til jeg fandt Dig igjen, for saa glemte jeg det Altsammen.“

Hun forsøgte at smile, men svarede ikke, hvori-
mod han vedblev: „Jeg kan tænke, det var det med ham — Nils Larsen. Naa, græd nu ikke, min Pige, der er jo ikke noget Ondt i det, Du kan jo ikke gjøre for, at man gaaer hen og bliver forliebt i Dig. Du gav ham vist kort Besked, mener jeg, lad mig høre, hvad sagde Du?“

„Sugenting.“

„Ikke?! Naa! Ja men Du, saa maa vi nu strax skikke ham Bud og sige, at saadan og saadan er det, og derfor maa han ha'e Dig undskyldt.“

„Synes Du?“

„Ja vist synes . . .“ Han var i Færd med at gaae forbi hendes Spørgsmaal, da dets Besyn-
derlighed faldt ham ind og bragte ham til at vende tilbage til det. „Synes Du maaskee ikke?“ spurgte han.

„Jeg veed ikke; men naar Du synes det, Ole, saa i Guds Navn.“

„Karen! hvad siger Du? Har Du været i Tvivl?“

„Du er saa fattig, Ole,“ hvistede hun og brast i Graad. Han var traadt et Skridt tilbage og blev blodrød i Ansigtet. Haanden, som legede i Uhr= lidsen, gav i det Samme et Ryk, Snoren sprang og rev Uhret op, saa at det faldt ned paa Borden. Et Øjeblik stod han ubevægelig, derpaa bøjede han sig, tog Uhret, og idet han lukkede Kapslen med et Smæk, sagde han ganske rolig: „Ja, jeg er meget fattig, Karen.“ Hun følte baade Sorg og Tilfredsstillelse ved denne hans Indrømmelse, derfor fik hendes næste Replik: „Det har vi aldrig tænkt paa, Ole!“ en vis bittert triumpherende Betoning, som han ikke forstod, men som kun fjernede ham endnu et Skridt fra hende.

De vare nu lige ved Huset og standsede. „Ja saa vil jeg byde Dig Farvel og Tak for denne Gang, Karen Marie.“ Hun saae forvirret op, kastede sig ind ved hans Bryst og sagde i stor Angst: „Nej, Ole, jeg kan det ikke, jeg kan ikke!“ — „Na, han gjør det nok ikke længe, efter hvad de siger, og saa har Du jo Rigdommen.“ Skjøndt han ej ved nogen Bevægelse skjød hende bort eller trak hende til sig, ja skjøndt selve Klengen af hans Stemme var ligegyldig og sindig, trak hun sig dog nu langsomt tilbage, stirrede vist paa ham og spurgte en=

delig: „Hvad er det, Du mener, Ole?“ Hendes Blik vakte Skamfølelse over den onde Spydighed, der laa skjult i hans sidste Ord, og i en undskyldende Tone tilføjede han: „Ja for jeg mente, det var Fattigdommen, Du var bange for.“ — „Det var det nok ogsaa,“ mumlede hun, idet hun stadig betragtede ham stivt; saa bøjede hun Hovedet, rørte sagte ved hans Haand og vandrede derpaa med langsomme Skridt hen til sit Hjem, medens han underlig beflemt længe blev staaende og saa efter hende.

Inde i Stuen gik Faderen op og ned ad Gulvet. Da hun traadte ind, vendte han et alvorligt og forskende Øjeblik imod hende, drejede sig halvt om, men drog sig atter sky tilbage og blev ved at gaa. Hun satte sig i Krogen paa den lille Træbænk og gjemte Hovedet i sit Forklæde. De tunge Trin og den kvalte Hulken syntes gjensidigt at kalde paa hinanden; men saa snart han standsede, holdt hun ogsaa op at græde, og omvendt. Omfjeder ytrede Faderen, for dog at sige Noget, at det var paa Tide at gaae til Sengs; da kom hun stille hen imod ham, tog hans Haand og spurgte, om det var sandt, hvad Folk sagde, at Nils Larsen ikke havde mange Aar at leve i. Han saa forundret paa hende og

svarede, at derfor raadede hun Gud, men at det ellers var rigtigt nok, at Nils led af en indvortes Sygdom, der hurtigt kunde bringe Døden. Dermed fjernede hun sig igjen og gav sig i Færd med at klæde sig af; da Faderen var kommen til No, vendte hun imidlertid tilbage, højede sig helt over ham og hvifkede: „Fader! var det ikke din Fattigdom, som gjorde, at Moder . . . at Du . . .“ — „Karen!“ raabte han klagende; men den klagende Tone indeholdt ikke blot en Bebrejdelse, der laa tillige en Tilstaaelse i den.

Næste Morgen tidlig affendte hun Skrivelse til Nils Porsen, hvori hun tilmeldte ham, at hun modtog hans Tilbud, men bad om, at Brylluppet snart maatte staae. Da Budet vendte tilbage, blev det stikket afsted med et nyt Brev, til Ole. Dette var længere og hjærligere: Hun havde nu valgt, som det med Guds Hjælp vilde være bedst for dem Begge. I Begyndelsen vilde det vel volde ham Sorg og Smerte, dog stolede hun paa, at ogsaa det en Gang skulde blive ham forskuldt. Men han maatte love hende at holde sig borte fra hendes Vej, indtil hun selv kaldte ham; thi nogen tydelig Forklaring kunde eller vilde hun nu ikke give.

Der var ikke gaaet Meget af Formiddagen, før

Gaardmanden arriverede. Han saae uden at see paa sin tilkommende Kones forgrædte Ansigt, rakte hende roligt Haanden og gjorde en kort Bemærkning om det Fornuftige i hendes Beslutning; derefter satte han sig til en Side med Faderen og begyndte at afhandle om Gistermaalet. Men de vare ikke komne ret langt, før Døren blev stødt op, og Ole styrtede ind, med det nys modtagne Brev sammenkrøllet i Haanden. Da han fik Øje paa Nils Larsen standsede han, blev meget bleg, og fik Taarer i Øjnene: „Saa er det da virkelig dit Alvor, Karen?“ sukede han. Alle havde rejst sig, men Ingen svarede; han vedblev: „Hvad har jeg dog gjort Dig, at jeg skal lide dette? Har jeg ikke været Dig tro, saa længe Du kan huske, og har Du ikke givet mig dit Løfte mange Gange, Karen?“ Endnu ingen Afbrydelse. „Men det er Dig selv, som er bleven forandret. Beg forstaaer Dig ikke! Der er kommet en ond Aand over Dig, fra det Øjeblik, han kom med sin forbandede Rigdom og . . .“ „Nu kan det være nok, Ole!“ sagde Nils Larsen og traadte helt hen til ham. „Ja, det er sandt alligevel,“ raabte denne; „Forbandelse over dine usle Penge, Forbandelse over dine . . .“ Mere fik han ikke sagt; thi i det Samme havde

hans Rival givet ham et Pus, saa han tumlede ud af den aabenstaaende Dør, smækket denne i for ham og drejet Laasen for. „Der fik vi den Sag afgjort!“ mumlede Gaardmanden. — Men idet han atter vendte sig, skete det, at Karen Marie faldt lige i Armene paa ham. Atter denne Gang saae han uden at see. Dog troede hun lige indtil sin Dødsstund, at han havde læst i hendes Ansigt, at det ikke var i hans Favn, hun havde havt til Hensigt at kaste sig.

2.

Naar man ved den rige Bondes Side traadte ind i hans Gaard, fik man allerede af de underfættige, bredskuldrede Vænger, der i en Firkant omgave denne, Følelsen af noget Velnæret, Kraftigt og Solidt. Indtrykket forstærkedes, alt som man fulgte ham gjennem Beboelseslejligheden, hvor tunge Tverbjælker laae fast hen under Loftet, hvor store gammel-dags Dvne bredte sig mageligt, og en talrig Mængde af massive Meubler lænede sig til hverandre. Over Alt laae et dæmpet, roligt lys, der syntes at udstraaale fra Gaardmandens fede Ansigt, fra hele

hans Væsen, ja endog fra Tønen i de Ord, hvor- med han forestillede: „Her seer I min Kone!“ Men idet man saa fik fat paa en Haand, der var blødere end Bonders i Almindelighed, og idet man derved kom til at see op paa en bøjet kvindelig Skikkelse: i samme Øjeblik var hin Lysning borte, fortæret af en graalig Taage, der flød ud over Bærelset. Man kom pludselig til at huffe paa Porten og Døren, der var saa lav, at den, der gik ind ad den, maatte bukke sig. Man stirrede paa dette indfaldne, blege Ansigt og fortabte sig i Gissninger, indtil man blev vakkende i sin Dom, om det var Omgivelserne, der havde knuget hende, eller omvendt hende, der havde forvandlet det Velhavende i disse til noget usigelig Tjængende og Trykkende.

Det var et Par underlige Dine, hun havde; selv en Gaade, tydede de dog det Gaadefulde, der laa over hendes nuværende Stilling. De erindrede En om Skud: Glimt og derpaa lang Røg- sky — kun Knaldet udeblev. Saaledes var nemlig ogsaa det Andre, de affspejlede: opdukkende, spillende Lyst fulgt af skjellende, taagebredende Angst. Og saaledes var det Liv, hun havde levet siden hin Erolovelsesdag: bestandig brændende Feberhede i at længes mod Befrielsen, bestandig isnende Feber=

fulde i at gysse tilbage for sin egen Længsel. Kun var der efterhaanden kommet ligesom noget Sløret over det Blinkende i Blikket. I Begyndelsen havde hendes higende Længsel hævet sig op over Angeren, som en kjæk Svømmer løfter Hovedet op over Havet og spotter det, at han dog skal naae Landet; senere havde Bølgerne rejst sig, og deres fraadende Skum næsten skjult for den Svømmende. Dette svarede da til hendes Forhold overfor Omgivelserne. Først trykkede hun dem, som en Dronning trykker Fattighytten, hvor hun er spærret inde, og hvorfra hun længes hjem til Paladset; nu trykkede de hende, dengang Dronningkaaben faldt i Pjalter, og hun stod der som en Betlerste, for hvem den simpleste Stol var for fin at sidde paa.

Det havde været galt før, men langt, langt værre var det nu. Det knugede udenfor og indenfor, saa at hun undertiden brød ud i et Skrig blot for at søge at faae Luft. Og Skriget døde hen i denne taareløse Hulken, der minder om en Døendes Rallen, — nej, ikke en Gang paa denne Maade kunde hun drage Aande. Døden, Døden var det Eneste, som endnu kunde hjælpe hende, med mindre der skulde hænde et Mirakel, som bragte en Forandring. Af hvilket? Der fødte hun en Søn

— hvad skulde han vel hjælpe uden til om muligt at øge Byrden. Med et ligegyldigt eller fjendisk Blik saae hun paa Barnet, saa ofte man bragte det hen til hende og lagde det foran hende paa Sengen. Men en Dag, som det laa der, hændte det, at det slog de smaa Dine op og stirrede paa hende med saadan et forunderligt hjælpeløst, forknytt, bønfoldende, og dog saa velsignet kjærligt og tillidsfuldt Udtryk i Blikket. Hvor det foer igjennem hende! Der var dog altsaa En, hvem hun, den Hjælpeløse, kunde bringe Hjælp, hvem hun, den Forknyttede, kunde give Styrke, hvem hun, den selv Bønfoldende, kunde yde Trøsten! En Søn! hvisskede hun og rækkede uvilkaarligt efter ham. Det faldt som Skjæl fra hendes Djne, at her var jo det Mirakel, hun ikke havde vovet at haabe paa. Her var et Maal sat, som hun kunde være bekjendt baade for sig selv og for Andre at stræbe hen til, her var en Opgave, ved hvis gradvise Løsning hun gradvis vilde afbetale sin egen Skyld. Dermed knyttede hun da sit Liv til Barnet, og idet hun ad den Vej kæmpede sig frem til Befrielsen, kom ogsaa den paa sin Side hende nærmere og i Møde. Thi Drengens Raab skar Luftstrømmene midtover, saa det zittrede igjennem dem, hans Subel og Tum=

mel løftede Bjælkerne op og skubbede Kasser og Borde tilbage mod Bæggen, den skubbede endog Faderen selv trods al hans Soliditet til en Side, hen i Sengen, ned i Kisten, ud paa Kirkegaarden, i Graven. Der faldt det sidste Søm af Spiger-tønden, som trykkede udenfra.

Det var nogle Maaneder efter Jordfæstelsen, at hun traf sammen med Ole, som imidlertid havde været Soldat og i Krigen, og som først fornylig var vendt hjem til Landsbyen. Med dette Møde gik det saaledes til. Karen Marie skulde en Dag over til Præsten for at betale nogle Penge og gif, som Skif og Brug var, bagom Huset, gjennem Haven, for at komme hen til Pastorens Comptoir. Da hun kom forbi første Vindue, kiggede hun ind ad det for at see, hvem der befandt sig i Stuen. Men hun saae Ingen, derfor tittede hun atter ind ad det næste, som hun passerede. Da stod hun med Et stille, Blodet foer hende op i Kinderne, og hun greb efter Bæggen for at støtte sig. Jo, det var jo Ole, som sad derhenne ved Bordet og læste i den store Bog. Hun tænkte et Dieblif paa at skynde sig bort igjen, idet en vis ubestemt Frygt havde Magten over hende; men i det følgende blussede hele de sidste Aars undertrykte Længsel op med

stor Flamme, hun mere løb end gik til Døren, aabnede den uden at banke paa og sagde saa hurtigt, hævede blot dette Ene: „Dle!“

Han løftede forundret Hovedet, rejste sig heftigt, men befindede sig og satte sig atter: „God Dag, Karen Marie!“ Hun saae frem for sig, som om hun savnede Noget i hans Stemme, derpaa svarede hun ganske sagte: „Det er længe siden, vi To mødtes, Dle!“ — „Det er saa,“ sagde denne, idet han holdt Djuene fast ved Bogen, som laa opslaaet foran ham. Hun traadte lidt længere frem i Stuen: „Der er skeet Meget siden den Gang, mener jeg. Ungen skulde ventet, at det vilde være gaaet paa den Maade!“ Han kastede et kort, spørgende Blik hen over hende, saae atter ned og svarede roligt afvigende: „J har faaet Ter en Søn nu, Karen Marie.“ Hvad betød dette? Det fremmede „J“, den kolde Tone, den bestemte Drejen bort fra det Eneeste, der var at tale om . . . „Jeg tænker, han har været og bliver Ter til en Trost, den Dreng,“ vedblev Dle og rejste sig fra sit Sæde. Hun vidste ikke, hvad hun selv sagde, erindrede neppe, hvor hun var, men mumlede halvt i Taaget Noget om, at uden Barnet havde hun for længe siden været død. „Saa være Gud med ham og velsigne ham!“

svarede Ole, idet han gik bagom hende, ud af Døren for at hente Præsten. Men hun sank ned paa en Stol og brast i Graad, og saaledes traf Pastoren hende, da han kort efter traadte ind i Stuen. „Ja, det var en brav Mand, Nils Larsen, saadan En glemmes hverken i to eller tre Maanedes,“ forklarede han faderligt.

Dette Sammenstød havde en vigtig Indflydelse paa Karen Mariæ Fremtid. Thi idet hun ikke kunde bringe sig selv til at troe, at Ole virkelig havde ophørt at elske hende, vendte og drejede hun hans Ord, indtil hun fik dem til at falde i den Mening, som ogsaa fra et andet Synspunct syntes hende naturligt. Hun havde jo nemlig under hint Møde glemt den store Skyld, der hvilede paa hende, samt at hun kun ved at virke med hele sit Liv for Barnet kunde afbetale denne. Derfor havde Ole erindret hende om Sønnen, — først naar han var lykkelig og sikker, turde hun haabe for sig selv. Nu, saa vilde hun da ogsaa arbejde for ham, fjerne alle Hindringer, tilvejebringe alle Betingelser for at Lykken kunde komme til ham. Men hvoraf betinges Lykken? Jo mere hun søgte Klarhed herom, desto snarere sloge ogsaa Bestræbelserne ind paa den Bane, som de gjorde Erfaringer anviste dem. At

frelse sit Barn fra Ulykke blev Et med at frie det fra Fattigdom. Eller var det ikke den Pestluft, som havde kvalt Alle deres Lykke, hun elskede, lige til hendes egen? Her var Hindringernes Hindring, Magten, imod hvilken der skulde strides. Altsaa gjaldt det om at bevare usformindstet, hvad det glædelose Egtekab dog altid havde bragt hende, eller rettere, at forøge det, dersom det var muligt. Thi naar veed den, der lægger et Korn til et andet for at danne en Dyrge, om denne er tilvejebragt? Fra Morgen til Aften var hun paa Færde i Gaard og Stald, paa Løfter og i Kjældere, inde og ude, for at passe paa og drage Omforg. Sent ud paa Natten, naar Barnet forlængst var bragt til Hvile, snylede hun endnu i Kjøkken og Fædebur eller sad bøjet ved den lille Lampe og spandt og vævede. Længslen efter Forløsning var som et straalende Billed vævet ind i disse natlige Arbejder. Men det saae Folk ikke, de saae kun Travlheden og Umætteligheden og den nøjeregnende Sparfømmelighed, og de holdt sig borte fra denne kolde, strenge Skikkelse, der atter havde faaet sin Ungdoms ranke Holdning, til hvilken den nuværende dog forholdt sig som en grenløs Fyrrestamme til den bøjelige Pilekvist.

Dgſaa hendes Anſigt antog lidt efter lidt et mere ſkarpt og fremspringende Udtryk, der nærmefi ledede ind i den almindelige Anſkuelse om hendes Gjerrighed. Heller ikke havde hun undgaaet den Skjæbne, der truer Alle dem, ſom vilſe lege med en farlig Attraa: Erhvervslyſten var bleven hende fra Middel til Maal, uden at hun ſelv ret vidſte deraf. Undertiden kom der vel en forunderlig Tynge over hende, og hun fik en Føleſe af, at Sjælebyrden ikke aſtog, men forøgedes ved hver ny Afbetaling. Saa ſlog hun ſig imidlertid til Ro i den Bevidſthed, at hun ſelv følte ſig ſtærkere end nogenſinde, og at hin anden Fornemmelse kun kunde være en Følge af Alderdommen, ſom nærmede ſig. Eller hun fortalte ſig ſelv, at al denne Higen og Skraben ſammen dog kun ſtete til en Andens Held, og at det jo var øjenſynligt, at alle Magter ſaae med milde Øjne til hendes Virkſomhed. Thi ſe, Drengen voxede op og trivedes og tog til med Aarene i hvad ſom godt var, ſaa det var let at ſkjønne, at Lykkens Guldfugl fløj om hans Hoved.

Nu ſendte hun ham, ikke uden en vis Angſt ved Adſkillelſen, til en nærliggende Høiſkole, hvor han kunde udvide ſine Kundſkaber og ſkarpe ſin

Forstand. Thi det saae hun godt, at der til at være rig ogsaa udkræves, at man veed at bruge Rigdommen paa rette Maade.

Imidlertid var der indtruffet en Hændelse, der maatte erindres baade af Karen Marie og af Andre. En Aftenstund, som hun sad alene, var der En, som bankede sagte paa og tog varligt i Laafen; strax derefter traadte en Mand ind i Stuen. Om saa Kongen havde gjæstet hende, skulde det ikke have forbauset hende i den Grad, ja af Alt paa Jorden var der Intet, hun mindre ventede, end dette Besøg. Hvad kunde Ole ville? Hvad havde drevet ham til at sætte sin Fod over hendes Dørtærskel? Hun kjendte kun een Magt, der formaaede dette, som alt andet Mærkeligt! Fattigdom! Og — hun kunde neppe undertrykke et Smil — det var ogsaa den, der her havde gjort Underværket. Ole vilde kjøbe sig et Hus og nogen Jord, der stodte op til hans egen usle Hytte, idet han troede, at hans Kaar vilde forbedres og hans Sind lettes, naar han fik dette større Territorium at tænke og virke paa. Han havde saa været hos hver Mand i Byen for at laane, men enten kunde Ingen, eller man mistvivlede om Planens heldige Udfald og vilde derfor ikke, skjøndt der var Sikkerhed nok ved

at tage Pant i den nye Ejendom. Tilbage var kun Karen Marie, — hun var strax rede til at hjælpe, især da hun blev taget midt i sin Forbavselse over Nies Komme. Bagefter sagde hun vel til sig selv, at dette Skridt maatte være fremkaldt ved en saa voldsom Anspænden af Alt det i hans Sjæl, der endnu higede efter at leve, at en Nægtelse ikke vilde have været synderlig forskjellig fra et Drab. Men hvad enten hun alligevel ikke fæstede Vid til sit eget Omdømme, eller det hidvorte fra andre Grunde, saa dvælede dog hendes Tanker fortrinsvis ved Overbevisningen om, at der, naar Alt kom til Alt, ikke kunde tabes Noget, ja at den vovede Sum tvertimod vilde give gode Renter, hvis Foretagendet lykkedes.

Ole fik Pengene, Huset og Jorden kjøbtes, og der arbejdedes og arbejdedes troligt og ufortrødent, om end uden tydelig Plan eller Hensigt. Men Sommeren sendte Tørke og Misvæxt, Kreaturet blev slygt, og da Høsten kom, bragte den kun en ringe Del af det ventede Udbytte. Saa mødte en Dag Enkens Lavværge hos hende og meddelte, at hvis hendes Penge ikke skulde blive spildte, var det paa høje Tid, at hun traadte til og gjorde sin Ret gjældende; thi mange Creditorer kredsede alt som

Gribbe om et Aadsel. Den Aften og den Nat stod Spinderokken urørt, og hun sad tungsindig grublende ved Vinduet eller gik med hastige Skridt op og ned ad Gulvet. Men i Grunden var hendes Beslutning strax fattet: dersom hun tog en Slump Korn fra Dynge, var den saa længer en Dynge? Og havde hun ikke slidt og stræbt og ofret Alt siden Mandens Død kun for at bringe Sønnen Rigdomsdyngen eller Lykken saa stor som mulig og sig selv derigjennem Befrielsen mere og mere fuldstændig? Skulde et, to, ja flere Aar have været levet forgjæves? Nej, hun turde ikke tabe Noget! Udpantningsordren blev givet, det Lidet, som kom til at mangle, skulde Ole aftjene ved at være hende til Hjælp uden Løn. Og dog tabte hun; men hun var blevet vant til at miste uden at lægge Mærke til det og saa aldeles henvendt til een Tanke, at hun kjendte Ordet Tab ene i Forhold til Penge. Dog steg det dunkelt frem for hende, naar hun saae sin fordums Kjæreste gaae taalmodig og stille og røgte sit Arbejde, naar hun længtes efter en eneste Fejl ved hans Gjærning for at komme til at bebrejde ham denne eller rettere dette kolde Blik, hvormed han saae paa hende. Men hans strenge Pligtopfyldelse og Paapasselighed jog hende stedse

længere bort fra ham eller ind under ham, saa at hendes Stilling lige over for ham kom til at minde om Forholdet til Manden, medens denne endnu levede.

Smidlertid gif Tiden, og den Sul nærmede sig, der skulde bringe tvende Forandringer: Ole, som endelig havde tilbagebetalt hele Laanet, skulde atter forlade Gaarden, og hendes Søn, hvis Uddannelse var affluttet, skulde vende hjem og overtage dens Bestyrelse. Han var bleven en rank og smuk ung Mand, Arving til stort Gods og i Besiddelse af tilstrækkelig Forstand til at benytte det retteligen. Alle priste ham selvfølgerlig som et lykkeligt Menneske, og saa ofte Moderen horte disse Ord, kunde hun gjerne have bedet den Talende gjentage dem atter og atter. Men Folk vare sparsomme med deres Roes; det kom af at de vare misundelige. Gud ske Lov, at han snart kom hjem, saa behøvede hun ikke Andres Dmtale; thi da vilde hver Dag og hver Time forsikre hende om hans Held, hver Del af hans Omgivelse, hver Plet, hvorpaa han traadte, vilde raabe det til hende med tusinde Munde. Da vilde sikkert ogsaa for hende selv Fængselstiden være helt til Ende, og i stigende Længsel imødesaae hun den Stund, da han skulde

træde ind til den Herlighed, hun havde beredt ham.

Det var Juleaften. Ole var fjørt bort om Formiddagen for at hente Sonnen; selv blev hun hjemme for at berede Huset til den festlige Modtagelse. De lave Binduer glimtede af de mange tændte Lys, indenfor skinnede den sølvbeslagne Dragkiste, de blankt polerede Meubler og den store Duv, og det hvide Sengeomhæng kastede Straalerne tilbage. Bordet var dækket, Anretningen færdig, Uhrets Viser drog tungsindigt dikkende henimod det Klokket, der var bestemt til Hjemkomsten. Endelig dreiede en Bogu op foran Gaarden; hun sprang ud i Gadedøren og stillede sig der med knejsende Hoved og udbredte Arme, som en Konge, der byder sin sejrrige Hærfører velkommen hjem fra Slaget. Borten aabnedes, Skridt hørtes, en Mand kom hen imod hende; det var Ole. „Hvor er han?!“ skreg hun. „Der Søn blev syg igaar Aftes,“ svarede han med sagte Stemme. „Syg, syg! siger Du,“ — og hun greb ham i Armen — „vend om, jeg skal gjøre mig i Stand, jeg vil derhen, hører Du!“ Hun sprang tilbage for at løbe ind efter Tøjet, da tog Oles Haand ved hendes — for første Gang siden hin Dag i Skoven. Det zittrede gennem

hende som ved et Slag, hun drejede sig atter, stirrede paa ham og stød saa med et højt Skrig forbi ham, ud i Gaarden, gjennem Porten, ud til Bogen. Der laa noget Tilhyllet, Rangstrakt, Ubevægelig — — —

„Han fik en Hals sygdom igaar, og i Middags, før jeg kom, var han død,“ forklarede Ole, idet han hjalp hende at bære det affjælede Legeme ind i Stuen og lægge det i Sengen med de hvide, lysende Gardiner. Men hun hørte Intet. Som en Affindig laa hun slængt hen over Sønnen, følte paa ham, saae paa ham, løstede hans Haand og lod den falde, kaldte og græd og kaldte igjen, at han dog maatte svare hende. Men Døden slipper heller ikke et Korn af sin Rigdom.

Død! Død! Hvad var det dog for en forferdelig Skjæbne, som legede med hende? Da hun folgte sig selv for at vinde sin og sin Kjærestes Lykke, spottede den hende. Da hun folgte ham og sig selv for en Andens Lykke — se, nu spottede den hende igjen. Hvad betød Alt dette, hvor var Lykken at finde! Hun flygtede op fra Sengen og raabte, raabte paa Ole. Han kom ikke, og intet Svar. Da grebes hun pludselig af en stor Angst. Den Døde stillede sig i Spidsen for alle hendes

døde Forhaabninger, se, der rykkede de frem, truede ad hende, greb efter hende — ræd og jaget fløj hun ud af Døren, hen til Sidehuset, hvor Dles Kammer var, hun bankede, raabte, slog til Døren, saa den sprang op, styrtede ind, søgte, bad — der var Ingen! „Ogsaa han!“ skreg hun og styrtede om paa Gulvet.

Den næste Morgen blev hun fundet liggende bevidstløs i Dles Kammer, hvilket naturligvis gav Anledning til megen Folketsnak. Til Ole saa man ikke siden der i Landsbøen, Karen Marie døde kort efter. Der var intet Testamente, og i langvarige Processer mellem fjerne Arvinger smeltede den surt erhvervede Rigdom hen til ingen Nytte.

Ved forskjellige Lejligheder.

Af

F. L. Høedt.

I.

Den 5te August

paa

Silkeborg.

(Fru Amalia Drewsens Fødselsdag.)

Og det var i Aaret Atten Hundred' — ja naar,
 Det skal jeg just ej kunne sige;
 Men, nok sagt, den 5te August samme Aar,
 Da fødtes der en sød lille Pige.
 Og Malle hun voxte, blev stor og blev kjon,
 De Bejlere de sukked' baade Lydt og i Løn;
 Men saa var der en Kammerraad, der havde en Søn,
 Og det var en Skjælm, som hed Mikkel.

Den Kammerraad, det var en fortræffelig Mand,
 Hans Ege vil ej findes længe;
 Af ham lærte Sønnen med Dampkraft og Vand
 At lave Papirer og Penge.

Dg det var nu godt nok, men Blomsten af vort
 Liv,

Den Skjønhed, som adler vor Daad og Tidsfor-
 driv,

Den lærer man bedst hos en elskelig Siv,
 Dg den lærte Mikkel af Malle.

Poeterne sige, at Roser der groer,
 Hvor kvindelig Indighed træder;
 Raft Blikket omkring, og Poeternes Ord
 Vil her staae sin Prøve med Hæder.
 Af Silkeborgs Skove skal flettes en Krands
 Til Ere for Mikkel, thi Daaden er hans;
 Men Rosen, som giver den Skjønhed og Glands,
 Skal slynges i Krone for Malle!

— 3 Dag er det atter den 5te August,
Den Perle blandt Silkeborgs Fester,
Som billigt bør æres af Alle her, men just
Bør prises af Silkeborgs Gjæster.
Thi hver af os skjænked' hun gavmild og glad
Af Roserne her et uvisneligt Blad;
Et Glas da tilbunds og et hjerteligt Svad
For Malle, vor ædle Værtinde!

II.

Til

Carl Helsted.

(Ved hans 25aarige Jubileum, som Sanglærer, fra hans
Elever ved det kongelige Theater)

Naar Sangens Lærer throner glad
Som Væsgjæst i Gildefale
Dg hædres med Pocal og Mad,
Det var dog altfor stor Scandale,
Om Sangens Børn ved sliq en Fæst
Kun brugte Munden til at spise
Dg sang ej for den Hædersgjæst
Saa meget som en lille Vise.

Men Ord til sliq en Vise — ja,
Derpaa det vil desværre sforte ;
En Text, hvor faaer en Text man fra ?
Det bliver „Lieder ohne Worte“.

At, vi bekjende med et Suk,
 Hvad Du jo allerbedst maa vide:
 Vor Sang er overmaade smuk,
 Men Texten er vor svage Side.

Lad Ordet blive da som saa,
 Bort Udtryk er jo Melodien,
 Og Du vil ogsaa nok forstaae
 Den gode Mening, som er i 'en.
 Som den, der lærte os vor Sang,
 Du hører meest dog paa vor Stemme
 Og mærker let paa Tonens Klang,
 At aldrig vi vor Lærer glemme.

III.

Nye Variationer

over

et gammelt Thema.

(Ved Skuespiller E. Princes Bryllup.)

I Ungdoms Dage

Med Mod i Bliffe

Man Alt sig venter

Af Eventyr;

En elsket Mage

Enhver dog ikke

Syfselig henter

Ved Eventyr.

Men Syfken har man jo seet og sagt,

Er med den Driftige helst i Pagt,

Mens Rlogskab venter

Paa Regn og Renter,

San Bruden henter

Paa Eventyr.

Forstandens Verden,
 Som Intet vover
 Og aldrig drømmer
 Om Eventyr,
 Beleer hans Færden
 Og spotter over,
 Hvad den bedømmer
 Som Eventyr.
 Men Heldet, veed man, er Daarskabs Ven,
 Og Heldet finder ham nok igjen.
 Han fanger Skatten —
 Pas paa! — i Hatten,
 Som en Aladdin
 I Eventyr.

— Theatret praler
 Med Kongekroner,
 Af, alle disse
 Bar Eventyr.
 Det anbefaler
 Sig med Pensioner,
 Men har tilvisse
 Kun Eventyr.

Saa er Provindsen langt mere tryg,
 Paa Landet er man dog vis paa Byg.
 Sligt har ej Fare,
 Naar Elskov bare
 Maa længer vare
 End Eventyr.

Ja, det er Tingen:
 Bevarer Gaven,
 Som blev Jer givet,
 Mod Eventyr;
 Thi Elskovsringen
 Er Tryllestaven
 Som former Livet
 Til Eventyr.

Saa finde sagtens I By og Straa,
 Til Bo for Eder og Maaskee-Smaa,
 Og kunne drage
 Foruden Klage
 Al Livets Dage
 Paa Eventyr!

Landsigt Liv.

(Sabeland, August 1868.)

Venlige, rolige Liv paa Landet,
 Hvor velgjørende er din Fred!
 Dagene rinde, som var der ej andet
 Her paa Jord, end hvad Gaarden veed.

Kornet høstes og Kvæget føres
 Paa de grønnende Tær hen,
 Tactfast fra Læden Plejlen høres,
 Agren pløjes til Sæd igjen.

Nasene staae om Gaarden saa stille,
 Sukke den ude fra Verdens Larm.
 Ikkun de susende Vinde spille
 Tjernt paa Skovharpen, og løfte vor Barm.

Grønnende Strand i Tjernet sig spejler,
 Vandliljer svømme stille derpaa,
 Let over Himlen Skyen henfejler
 Som en Svane i lysende Blaa.

Indigt paa Højen seer Bjælkehuset
 Ud fra sin lysgrønne Birkelund,
 Drømmer, af vajende Grene omsuset
 Abner sin Hal saamangen Stund.

Hygge ligt er der og svalt derinde
 Under det luftige Spærretag,
 Glade Mennesker ofte der binde
 Tankens Blomster i venligt Lag.

Og, naar Kvelden derover breder
 Ud sin Raabe, stjernerbefat,
 Baalet paa Pejsen tændes og spreder
 Flagrende Skin i den dunkle Nat.

Tyriftubben gnistrer og sprager,
 Bækker til Eventyr og Digt —
 Kredsen om den sig tætttere drager,
 Føler sit Liv saa fuldt og rigt.

I dette Liv vi har deltaget
Sommeren over med stille Lust.
Tiden er omme, brydes maa Laget
Sejle vi skal til en fremmed Kyst.

Aldrig vi glemme dog Sommerhjemmet
Ofte vor Sjæl vil drages derhen —
Gjæsten paa Velo ej føler sig fremmed,
Kanges til Gaarden og Lunden igjen.

A. Munch.

Robert Watt. Ligario.

I alle Boglader faaes:

Grev de Camors

af Octave Feuillet.

Oversat af C. D.

Priis 1 R^M 48 β.

Pariserliv.

Frit efter Henry Murger

af Miles gloriosus.

Priis 1 R^M 24 β.

Kjøbenhavn, Melbourne, Paris.

Scener og Skizzer

af Robert Watt.

Priis 2 R^M.

Breve fra Rusland

af Robert Watt.

Priis 80 β.

